

Naša Lúč

3+1966

Marec 1966

■ Odgovorimo s pogumno velikodušnostjo!

V letošnji novoletni poslanici je ljubljanski nadškof dr. Pogačnik dejal, da je treba sedaj v dobi po koncilu odgovoriti na delovanje Svetega Duha s pogumno velikodušnostjo. »Odvrzimo hladnost, mlačnost, malodušnost, pobitost, razočaranost, neodločnost in polovičarstvo. Te slabosti so nam najbolj nevarne...« Nato pravi, da niso toliko važni novi predpisi, ki bodo prišli, temveč notranji duh, ki ga hoče koncil prebuditi v vsakem udu božjega ljudstva. »Bodite veliki v velikem času!« končuje nadškof svojo novoletno poslanico.

■ Baragov življenjepis

je izšel tudi v italijanščini. Izdala ga je založba Marietti. Uvodne posvetilne besede sta napisala kardinal Cicognani in naš ljubljanski nadškof dr. Pogačnik. S tem je napravljen nov korak pri delu za proglasitev našega misijonarja med Indijanci Severne Amerike blaženim.

■ Cerkev raste, a še premalo

Katoliško prebivalstvo afriške države Burundi se je v zadnjih 20 letih potrojilo. Leta 1946 je bilo tam le 500.000 katoličanov, danes pa jih je 1.570.000; na krst pa se pripravlja še 113.000 katehumenov.

Od 192 milijonov Amerikancev se jih je 123 milijonov izjavilo, da izpovedujejo krščansko vero. Najmočnejša med krščanskimi Cerkvami je katoliška Cerkev z nad 45 milijoni vernikov. Protestantov je sicer 68 milijonov, a so razbiti v 221 cerkvenih skupin in sekt.

Vkljub temu da je v letu 1965 število spreobrnjenj nekoliko nazadovalo, pripadajo katoliški Cerkvi v Angliji 4 milijoni vernikov, v severni Irski ter Škotski pa še nadaljnjih 1.300.000.

■ Vera in ljubezen — v dejanju

Holandski katoličani predstavljajo le 2 % celotnega števila katoličanov na svetu. Vendar pa izhaja iz tega malega naroda 12 % vseh katoliških misijonarjev. Preko 10.000 holandskih misijonarjev in misijonark deluje trenutno v 76 deželah.

Na tiho nedeljo v postu bodo nemški katoličani že osmič naredili nabirko za usta-

novo »Misereor«, katere namen je, da pomaga v boju proti lakoti, bolezni in pomanjkanju v svetu. V dosedanjih nabirkah od leta 1959 do 1965 so nabrali 330 milijonov mark. Samo iz lanske nabirke je odpadlo za potrebe v Afriki 15, v Južni Ameriki 19, v Aziji ter Oceaniji pa 18 milijonov mark.

■ Čut soodgovornosti

V Rio de Janeiro v Braziliji bo letos začelo poučevati na gimnazijah verouk prvih 56 laikov, ki so pred kratkim dokončali potrebne študije. Med njimi so advokati, profesorji in celo en general.

■ Otroci istega Očeta

V svetovni osmini za cerkveno edinost, od 18. do 25. januarja, so v Franciji uvedli nov prevod »očenaša«, za katerega so se zedinili katoličani, pravoslavni in protestanti. Od letošnje Velike noči bodo v vseh katoliških cerkvah morali uporabljati le ta prevod.

■ Intervju z ljubljanskim nadškofom

Edini verski list »Družina«, ki sme izhajati danes v Sloveniji, je začel z novim letom izhajati v povečani obliki. V prvi številki je objavljen tudi razgovor z ljubljanskim nadškofom o izseljencih.

Nadškof dr. Jože Pogačnik je namreč lani obiskal v Angliji in Franciji nekatere skupine naših izseljencev. Iz njegovih besed vidimo, da je bil srečanja z rojaki v tujini vesel in da želi, da še naprej vneto gojimo slovensko skupnost in versko zavest. Naroča vernikom svoje škofije, da naj brez potrebe in resnega premisleka ne zapuščajo domovine, zlasti ne brez potnih dokumentov. Če pa že morajo iti z namenom, da si kaj zaslužijo in se potem vrnejo, naj v tujini poiščejo bližnjega slovenskega duhovnika. Svojcem v tujini naj bi domači pogosto pisali in ostali z njimi v stiku. V razgovoru je tudi omenil, da naši duhovniki med izseljenci delajo nesebično in da se drže naročil svojih škofov.

Ta številka prinaša razne zanimivosti:

33 let slepi rojak v Franciji — umrl (str. 18).

Moža je šla čakati na postajo in jo je povozil vlak (str. 22).

Kandidatom za Švedsko (str. 24).

Naprej, zastava Slave!

Naprej, zastava Slave!
Na boj, junaška kri!
Za blagor očetnjave
naj puška govori!

Z orožjem in desnico
nesimo vragu grom,
zapisat v kri pravico,
ki terja jo naš dom.

Naprej, zastava Slave!
Na boj, junaška kri!...
Drum, drum, drum.

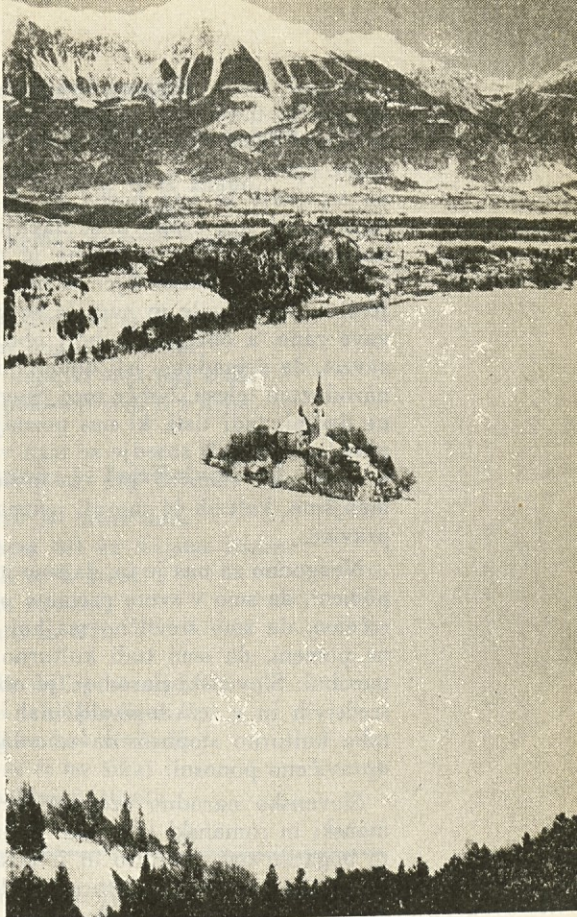
Draga mati je prosila,
roke okol' vrata vila,
plakala je moja mila:
»Tu ostani, ljubi moj!«

Z Bogom, mati, ljub'ca, zdrava!
Mati mi je očetnjava,
ljub'ca moja čast in slava;
hajd'mo, hajd'mo zanjo v boj!

Naprej, zastava Slave!
Na boj, junaška kri!...

Simon Jenko

Blejsko jezero — lepo tudi v zimski odeji

Slovenec, Jugoslovan ali svetovnjak?

(Narod, domovina, država)

Danes mora človek povsod po svetu in na vsak korak dajati svoje osebne podatke. In marsikateri Slovenec je v zagati, ko na formularjih pride do točke, kjer mora označiti svojo narodnost. V deželah, kjer ločijo narodnost in državljanstvo, človek vé, pri čem je; v deželah pa, kjer narodnost istovetijo z državljanstvom, Slovenec nikdar pravilno ne odgovori: če napiše, da je Slovenec, potem drugi, ki nas ne poznajo, zaman iščejo, kje je slovenska država, in ga pač vržejo na papirju v eno od slovanskih držav; če pa napiše samo svoje državljanstvo, potem v svojem srcu čuti, da le ni povedal to, kar dejansko je — da je namreč Slovenec.

Narod in država namreč ne pomenita iste stvari.

V svoji »Sociologiji« (II—1, 279) profesor Ahčin takole opisuje narod: »Narod je živa, biološko kulturna skupnost ljudi, ki imajo isto pokolenje, isto domovino, isto zgodovino, isto kulturo in neki svojski narodni značaj, in se te svoje skupnosti tudi zavedajo. Narod je torej proizvod narave, zgodovine, duha in skupnega čutenja.«

Skupni izvor, skupno življenje in usoda na našem narodnem ozemlju — čeprav je to bilo v zgodovini dostikrat razdeljeno med razne upravne, tudi državne enote —, skupno tpljenje in ista borba za obstanek ter dejstvo, da smo črpali in se napajali ob istih kulturnih vrelcih, vse to nas je povežalo v trdno kulturno enoto, kjer so nam razne meje sicer zarezavale in nam še zarezujejo krvave rane, a obenem še bolj obujajo v nas zavest, da pripadamo isti domovini in istemu narodnemu telesu. Nihče med Slovenci o tem ne dvomi, tudi tisti, ki nas poznajo, se tega zavedajo, le naši sosedje se tega v neki meri branijo, ko namreč gre za naše narodne manjšine, katerih bi morali priznati njihove pravice.

Neugodno za nas je to, da smo majhni, kar pomeni, da smo v svetu premalo poznani. Če rečemo, da smo številčno majhni, to seveda ne pomeni, da smo tudi kulturno malo pomembni. Slovenski narod se je ob skromnih sredstvih in v težkih okoliščinah dvignil na tako kulturno stopnjo, da smo lahko na to upravičeno ponosni.

Slovensko narodno ozemlje meji na germanski in romanski svet, kar je na eni strani bogatilo našo kulturo in ji vtisnilo pečat, ki ga sicer imajo le kulture številčno večjih narodov. Srečanje treh kulturnih tokov pa pomeni na drugi strani istočasno neprestano narodno borbo, ker so si Nemci preko našega ozemlja hoteli zgraditi most do Jadranskega morja, Italijani pa dobiti v posest važno izhodno in prehodno točko v Podonavje. Če je slovenski narod hotel kot narod vzdržati, je moral skozi in skozi stoletja odbijati ta dva silovita navala, ki sta nam sicer vzela dosti prvotnega narodnega ozemlja, ki pa vendar nista uspela, da bi izbrisala slovenski narod s površja zemlje.

Ker Slovenci v svoji zgodovini razen karantanske države nismo nikdar imeli svoje lastne države, ki bi branila naše narodne interese ter nas uspešno predstavljala v svetu, se svet po naši in po drugih krivdi tudi ni nikdar dovolj jasno zavedel, da na tem ozemlju biva poseben narod, ki ima svoj jezik, svojo zgodovino, svojo kulturo, skratka svoje lastno življenje in torej tudi vse pravice, ki so s tem združene. Naši sosedje, ki so bili obenem naši gospodarji in so se trgali za naše ozemlje, niso imeli nobene koristi od tega, da bi govorili o nas, saj bi s tem podirali svoje načrte, ki so jih imeli z nami in našo zemljo. Mi sami pa dostikrat

ali sploh nismo imeli možnosti ali pa smo se premalo zavedali pomena, da bi svet opozorili nase, na svoje probleme, na svoj položaj. Tako so drugi brez nas trgovali z nami in z našo zemljo.

Če sedaj preidemo na državo, moramo ugotoviti, da je ena najbolj naravnih človeških družb, katere naloga je, da skrbi za skupno blaginjo vseh, posameznikov in manj popolnih družb in skupin, ki jo sestavljajo. Država more in mora svojo vlogo vršiti samo s sodelovanjem vseh prizadetih in mora obenem spoštovati njihove pravice, ki izvirajo iz njih naravnega poslanstva.

Jasno je, da se je pojem države v teku stoletij razvijal od prvotnih držav, ki so sovpadale z mestnimi občinami, do moderno urejene države, ki poskuša, prav ali neprav, vse prevzeti v svoje roke.

Medtem ko so narodi mnogo bolj stalni in se le pod določenimi okoliščinami porajajo novi narodi ali pa že obstoječi spajajo v nov narod, kar vedno predpostavlja dolgo dobo, se države mnogo hitreje menjavajo, pa tudi nastajajo pod drugimi vidiki in iz drugih razlogov kot narodne skupnosti. Tudi ne smemo pozabiti na to, da je zaradi stoletne politične in gospodarske odvisnosti pri mnogih narodih, tudi pri Slovencih, ki smo zgodaj izgubili svoje plemstvo, ki bi v tej dobi v narodnem oziru lahko odigralo važno vlogo, prava narodna zavest v modernem pomenu besede vzrasla šele s početki demokratičnega in socialnega gibanja in je torej relativno mlada, kot je tudi mlada ideja o izključno narodnih državah. Pa še tega ne smemo pozabiti, da razvoj današnjega sveta vedno bolj teži k večji združitvi. Taka ideja je n. pr. Združena Evropa, kjer bodo posamezne države nujno zgubile na svojem pomenu, pridobili pa prebivavci vseh držav, ker danes ne samo posamezne dežele, marveč celi kontinenti in ves svet stoji pred problemi, ki jih je mogoče zadovoljivo rešiti le v tesnem skupnem sodelovanju.

Nekatere države se bolj ali manj krijejo

**Naj je Soča nas zibala
ali Save bistri tok,
vendar na Slovenskem stala
nam je zibka mladih nog.**

Narodna pesem

z narodnim ozemljem, zato je pri njih, kakor pri latinskih narodih na splošno, pojem naroda in države skoro istoveten, vsaj v praksi: Druge države pa vključujejo razne narodnosti in zato ločijo med narodnostjo in državljanstvom. Ker mora država skrbeti za skupno blaginjo vseh, mora seveda v prvi vrsti skrbeti za razvoj in procvit vsakega naroda, kar je posebej treba poudariti pri državah, ki združujejo več različnih narodov, poudariti tembolj, ker v vsaki taki državi številčnejši narod kar prerad zapostavlja in zatira svoje manj številčnejše partnerje. Propad avstro-ogrske monarhije, ki svojim slovanskim narodom ni hotela priznati njihovih narodnih pravic, je za vse take države resen opomin, kam vodi krivica; ta vzgled je pa tudi resen opomin, ki bi ga ob porajanju Združene Evrope vsi morali imeti stalno pred očmi, da ne bi tudi v tej toliko obetajoči združitvi zavili na napačno pot.

Za Slovence je razlika med narodom in državo sama po sebi razumljiva, saj je slovensko narodno ozemlje v zgodovini pripadalo in še sedaj pripada raznim državnim tvorbam in tako Slovenci nosijo različna državljanstva: jugoslovansko, avstrijsko, italijansko in madžarsko, da ne govorimo o naših izseljencih, ki so vzeli državljanstva dežel, kjer živijo.

V dobi, ko v državah, ki imajo v svojih mejah razne narodnosti, »večinski« narodi poskušajo raznaroditi druge, je tem bolj razumljiva težnja vsakega naroda, da bi imel svojo lastno državo. Tudi Slovenci, ki smo na lastni koži dolga stoletja čutili in še čutimo, kaj pomeni narodno zatiranje in zapostavljanje, imamo upravičeno težnjo po tem, da bi mogli biti v svoji hiši sami svoji gospodarji in si jo urediti po svojem okusu in po svojih potrebah. V Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1966 je nadvse zanimiva anketa, kjer 13 slovenskih javnih delavcev iz različnih kontinentov razpravlja o tem za usodo slovenskega naroda odločilnem vprašanju.

Pri vprašanju slovenske narodne bodočnosti pa ne smemo nikdar pozabiti, da smo zaradi svojih pohlepnih sosedov na severu in na zapadu vedno v resni nevarnosti, da izgubimo svojo narodno svobodo. Ne moremo in ne smemo pa tudi zakrivati dejstva, da je prva Jugoslavija zaradi svojega centralizma globoko razočarala Slovence, druga — komunistična — Jugoslavija je sicer na papirju

Dve narodni pesmi:

Da te ljubim, ti je znano . . .

Da te ljubim, ti je znano,
da me ljubiš, davno vem;
kaj ogibaš se pred mano,
odgovarjaš le očem?

Pusti strah in moja bodi,
v dar srce ti podelim;
Bog nebeški sam naj sodi,
kaj poklonil sem ti ž njim.

Danes je taisti dan . . .

Danes je taisti dan,
ko sem bil za vojsko zbran.
Prišli so k meni
štirje rumeni,
vojaki so b'li.

Puške dol' postavijo,
meni tako pravijo:
»Kaj se boš umikal?
Saj se ti bo šikal
ta soldaški stan!«

---

priznala slovensko republiko, toda samo na papirju, dejansko pa nadaljuje predvojno reakcionarno centralistično politiko. Bratovstvo ni bratstvo, če vsi bratje nimajo enakih pravic in enakih dolžnosti, ker to je temeljni pogoj, da se more doseči odkrito in trajno sodelovanje, ki pa je zopet mogoče le tam, kjer je prava svoboda podlaga in cilj javnega življenja.

Kot Slovenec seveda imam do svojega naroda etične in moralne obveznosti. Kot moram ljubiti in spoštovati svoje starše, tako moram ljubiti svoj narod in mu po svojih zmožnostih pomagati v njegovem razvoju, v njegovih težavah. Ljubezen do domovine je ena najbolj naravnih kreposti.

Zaradi kreposti pravičnosti pa imam obveznosti tudi do svoje države, da namreč sodelujem, ko in kjer gre za vprašanje skupne blaginje. Država pa mora seveda spoštovati mojo svobodo, moje pravice in moje poslanstvo, kakor mora spoštovati svobodo, pravice in poslanstvo naroda.

Poudarili smo že, da narod in domovina nista isto kot država. Država pa zopet ni isto kot njen režim. Veliko politično zlorabljanje ljudi obstoji v tem, če kdo poziva ljudi k do-

movinski ljubezni, hoče pa s tem le podpreti režim. Take serenade tudi mi slovenski izseljenci dostikrat slišimo. Naravnost zločinsko pa je, kjer država borbo za narodne pravice istoveti z državno veleizdajo.

Če res ljubimo svoj narod, se bomo povsod junaško postavili za njegove pravice, pa naj je to komu prav ali ne, posebej še, ker v današnjih razmerah vsi Slovenci nimajo te možnosti.

Vsak Slovenec pa mora pravo ljubezen do svojega naroda pokazati s tem, da bo vedno in povsod živel kot pošten Slovenec. Vedno pa moramo spoštovati tudi druge narode, ker le tako lahko zahtevamo, da tudi drugi spoštujejo nas in naše pravice.

Pri vsem tem pa seveda ne smemo nikdar pozabiti, da je Bog gospodar tudi narodov, ki so nastali po njegovih volji, da izvršijo poslanstvo, ki jim ga je dal. Zato izrek svetega pisma: »Če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo zidarji,« velja tudi za življenje, usodo in zgodovino vsakega naroda, tudi slovenskega. Ko se nekateri v naši domovini trudijo, da bi iz src posameznikov in zlasti iz vsega javnega življenja pregnali Boga, se zavejmo, da se bo na tej točki konec koncev odločalo o bodočnosti slovenskega naroda.

-nč.

Atomi nam govoré o Bogu

Atom! Jules Verne je napisal knjigo o obisku pri Velikanih in Pritlikovcih. Nekaj takega bomo storili tudi mi. S poleta po vesolju, ki nam s svojo harmonijo in smotnostjo govori o Veleumu, ki je vse to domislil in ustvaril, hočemo prodreti v kraljestvo najmanjših možnih pritlikovcev v materialnem svetu, v našim očem nedostopni najmanjši del tvari — atom.

Na obisku pri prijatelju ti ponudijo skodelico tople kave, s kocko ali dve sladkorja. Niti ne pomisliš, da si z mešanjem napravil najmanjšo delitev, sladkor si razdelil na molekule. Molekule sicer moremo še deliti, toda s tem dotična snov razpade, tako da pri delitvi sladkorne molekule nimamo več sladkorja, ampak prvine, ki sladkor sestavljajo, ogljik, vodik, kisik. Te najmanjše delce kake prvine imenujemo atome. Slovensko bi atom prevedli z besedo nedeljiv, ker so dolgo časa mislili, da je to zadnji nedeljivi delček snovi.

Velikost tega delca si komaj moremo pre-

stavljati: 1 desetmilijoninka milimetra. Toda človek je s svojim umom prodl še dalje prav v notranjost atoma, ki je sončni ali zvezdni sistem v malem. Atom je osredotočen v jedru, okoli njega pa kot zemlja drvi s planeti okoli sonca, tako hite tudi drobci elektrike okoli jedra; le razdalje so med jedrom in drobci elektrike večje kot v osončjih vesoljstva, saj je jedro desetisočkrat manjše od atoma samega, torej ena bilijoninka milimetra. Če bi praznino, ki je med atomskim jedrom in elektroni, skrčili, bi n. pr. Mesec, ki je 50-krat manjši kot Zemlja, skrčili na kroglo, ki bi imela premera le 400 m, pač pa isto težo kot sedaj; ali pa največjo žival na zemlji slona na komaj vidno piko s težo, ki jo ima dejansko.

Pa tudi atomsko jedro je še nadalje sestavljeno iz protonov in nevtronov, katerih število je z ozirom na snov, katero sestavlja, točno določeno. Tako vsebuje atom vodika le en proton. Uran pa kar 92 protonov in nevtronov. Ker je ta slednji tako natrpan s protoni in nevtroni silno hitro razpada in sicer v svinec; pri razpadu teh jeder pa se poraja silna energija ali moč, to pa imenujemo atomsko energijo. Morda bo prišel čas, ko bodo tudi druge prvine mogli razbiti. S tem bi prišli do tako cenene sile, da bi res lahko z nekaj kapljic vode prišli okrog sveta.

Tako kot zvezdoslovci nikdar ne bodo prodrli do zadnjih meja vesoljstva, tudi znanstveniki nikdar ne bodo dognali, kaj vse se skriva za elektroni in protoni. Le to vemo, da je stari grški filozof Heraklit izrazil z besedami, »vse je samo gibanje«, veliko resnico.

Ne samo vesolje, tudi najmanjši deli tega vesolja, atomi, se gibljejo s čudovito smotnostjo in točnostjo. Tudi najmanjši delci tvari se delno dejansko in delno teoretično dajo uničiti. Če pa se dajo uničiti, ne bodo in niso od vekomaj, ampak so bili narejeni. Tako je začetek atomske dobe konec materialistične dobe preteklega stoletja. Moderna znanost in tehnika nam odkriva nasprotno Tvorca vesoljstev in najmanjših delcev snovi, ki so si kot velikani in pritlikovci v Jules Vernovi povesti čudovito podobni. Zato kot katoličani in ljudje iskreno želimo še večji razmah tehnike in znanosti, saj nam bo le-ta le še lepše in bolje pokazala in odkrila Njega, ki je vse to zamislil, ustvaril, ki vse to vsak trenutek tudi ohranja.

Po znanosti do resnice, po resnici do Boga!

-sk.

■ Gledališče v samostanu

Leta 1950 so oblasti zaplenile frančiškanski samostan v Pragi, h kateremu spada kulturno-zgodovinsko pomembna cerkev Marija Snežna. V samostanu so uredili prostore za urade notranjega ministrstva, sedaj pa so v njem priredili še gledališko dvorano.

■ Znanost in bogoslovje

Profesor zdravilstva Artur Jores se je na zborovanju Medicinske akademije v Lübecku zavzemal za celovito znanost o človeku, v kateri bo imelo tudi bogoslovje svoje mesto. Kot zdravnik-znanstvenik je prišel do zaključka, da samo na podlagi naravoslovnih znanosti ni mogoče v polnosti razumeti človeka in njegovih problemov.

■ Zrno do zrna...

Centrala za pomoč misijonom, ki jo vodijo v Münchnu jezuiti, je iz prodaje rabljenih znamk izkupila lani 37.000 mark. S tem denarjem bodo podprli misijonarje v Indiji ter Indoneziji.

■ Obisk ob slovesu

Preden so se jugoslovanski škofje poslovili od Rima, so bili tudi na obisku pri sv. očetu. Ta jim je povedal, da se veseli liturgičnega prizadevanja v naših krajih in večjega števila duhovniških in redovniških poklicev.

■ Svetovni jeziki

Ena tretjina vsega človeštva se sporazumeva v sledečih 8 jezikih: angleško 18,1 %, kitajsko 16,9 %, špansko 5,2 %, nemško 5 %, japonsko 5 %, francosko 3,2 % in italijansko 2,4 %. Vsega skupaj govorijo ljudje okoli 3000 različnih jezikov, od tega 120 v Evropi.

■ Nikdar več vojne!

Te besede je papež Pavel VI. večkrat ponovil in posebej naglasil, ko je govoril pred zastopniki Združenih narodov v New Yorku. V svoji zadnji božični poslanici je spet rotil narode, da naj rešujejo svoje spore s pogajanjem in razgovori. Pred božičem je po svojih diplomatskih zastopnikih razvil živahno delavnost, da bi vojskujoče se sile v Vietnamu vsaj za božič vzpostavile premirje. Do tega je tudi prišlo.

za lepše življenje

O zadovoljnosti

Prijatelja imam, ki misijonari nekje sredi Afrike in je bil ves nesrečen, ko so ga predstojniki poslali iz misijona nazaj v Evropo. Vedno piše, kako bi se rad čimprej vrnil med svoje ljubljene brate in sestre, v preprosto življenje, kjer manjka vsega, brez česar si drugod niti misliti ne moremo življenja. V Afriki je v srcu zadovoljen na slavnici pod mrežo proti komarjem bolj kot na svilenih rjuhah in visokih blazinah.

Zadovoljnost človeka ne sloni na tem, koliko in kaj imamo, temveč ako nam to, kar imamo, zadostuje. Tako je ta misijonar zadovoljen z najmanjšim, kar si moremo misliti.

Ako vržemo kamen v zrak, bo vsled zagona težnosti padel nazaj na zemljo. Prav tako je z našim hotenjem. Kar je težnost v naravi, je v nas težnja, ki nas vodi, kamor želi naša duša in srce. Če težimo kvišku, bomo iskali to, kar je zgoraj; če se pa le zemlje in zemeljskega držimo, bo naše hotenje tudi zemeljsko. Iz teženj in hotenja se rode naše kreposti, a tudi naše slabosti, tako kot smo že slišali Kristusa reči: »Kjer je vaš zaklad, tam je vaše srce.«

Le malo ljudi se zanima za osnovna hotenja. Nekateri živijo vsaj na zunaj lepo in dobro življenje: plačujejo davke, pomagajo raznim dobrodelnim društvom, tudi Bogu naj bi dajali, kar je božjega, in vendar je v osnovi njihovo hotenje slabo. Podobni so bratu izgubljenega sina iz evangelija, ki je pred očetom obtožil svojega skesanega brata, češ »s pocestnicami je zapravil doto«, in vendar v zgodbi ni nič takega rečeno. Starejši brat bi storil tako, kot je očital bratu, ako bi bil na mestu svojega mlajšega brata.

Tonček je dobil za rojstni dan kolo. Da bi bil pokazal svojemu očetu, kako se zna voziti, se je navdušeno vozil okrog bloka.

Ko je privozil prvič naokoli, je zaklical: »Glej, očka, nič rok!« Ko je privozil drugič, je zavpil: »Glej, očka, nič nok ne nog!«

In ko je pripeljal tretjič okoli bloka, je bil tiho... Pa ga je očka pobaral, kaj je narobe. Tonček je počasi dvignil glavo in zmomljal: »Glej, očka... nič zob.«

Spomnimo se, da Kristus tudi loči med onimi, ki sicer store slabo, a so v osnovi dobri in čakajo samo na nekoga, ki bi jih dvignil. Takim govori Gospod: »Nečistniki in javni grešniki bodo vstopili v nebeško kraljestvo pred pismarji in farizeji.«

Moderni čas in oglasi so prinesli to, da je danes nujna potreba, kar je bilo še včeraj razkošje in brez katerega se je dalo živeti. Oglasi zares marsikaj lepega povedo, a obenem pokažejo luksuz kot nujnost in zbudé težnjo po njem.

Stari duhovni Vzhod je rad razglabljal, da notranji mir in sreča slonita na urejenih in omejenih težnjah.

Zadovoljnost ne pomeni tega, da nikdar ne bo preizkušenj. V vsakem življenju so tudi vzdihni in solze. Človek ve zanje in ne beži pred njimi. Če česa doseči ne more, kar si želi, pač potрпи, čeprav bi morda rekli, da je razočaran. Notranje zadovoljstvo ni nikakor neki »kizmet«, ki je fanatična vdanost v usodo in je le prepričanje, da se nič ne da napraviti. Tudi tovrstno modroslovje je nastalo na vzhodu, a dela vsak napredek nemogoč. Kot kristjani pa vemo, da moramo najprej moliti in vse storiti, kar je v naši moči; kar pa se potem zgodi, sprejeti vse kot voljo božjo.

Velika razlika je med tem, ali se prepuštimo prisiljeni božji volji, ker se izogniti več ne moremo, ali pa priznamo svojo odvisnost od Boga, ki je največja Modrost, saj bomo nekega dne vedeli, da se je vse zgodilo po njegovi volji in je zato bilo najboljše. Še kot otroci smo se učili pregovora: »Kar Bog stori, vse prav stori.«

Ako sprejmemo preizkušnje, razočaranja, bolečine in žalost kot pokoro za svoje grehe ali pa kot božje vodstvo, ki nas vodi v večje kreposti, pride v dušo čudoviti mir. Vsako glasbeno orodje je treba uglasiti, sicer ne bo melodije. Le pravilno uglašena violina bo dala popolno glasbo. Tako je tudi s človekom, ki je uglašen na božje strune.

Če prenašamo hudo brez godrnjanja, postane lahko. Ako pa dobra dela opravljamo prisiljeni, zgube na svoji vrednosti. Smo kot otroci, ki bodo sicer ubogali, a bodo še na poti vpili: »Ne, ne grem, ne grem...«

Samí sebi ne moremo zadostiti v tem življenju. Zato mora naše zadovoljstvo sloneti na Bogu. V tem primeru pa duši ne manjka ničesar, saj Bog skrbi zanjo.

Stari modrec Sokrat je dejal: »Najbližji je Bogu oni, ki najmanj potrebuje.«

Tudi naši stari so rekli: »Moli tako, kot da bi jutri umrl; delaj pa, kot da bi vedno živel!« In zadeli so resnico. Saj ni zadovoljstvo v tem, da ne bi ničesar storili in ne napredovali. Storiti moramo vse, kar moremo, obenem pa zaupati v Boga, kot da bi vse zaviselo samo od njega.

Ako uporabljamo svoje talente, za katere bomo nekoč odgovarjali, bomo prav gotovo tudi nekaj prejeli. Ako ne bo dovolj, ne bomo godrnjali. Če bomo vprašali svojo vest, bo nam povedala, da si nismo zaslužili. Zadovoljni pa bomo, ko bomo v popolni skladnosti z Bogom.

-nk.

Kino in otroci

Vsak dobro ve, da je treba otrokom posebej posebno pažnjo, kadar doraščajo. Treba jih je skrbno vzgajati in indirektno vlivati v njih mlada, še nepokvarjena srca resnične življenjske vrednote, čut poštenega in človeka vrednega življenja. Oblikovati je treba njih značaje in njih usmerjati na pravo pot. Vsakdo tudi dobro ve, da to ni lahko delo. Če imajo z ene strani vzgojitelji polno vzgojnih sredstev, ki so jim velik pripomoček pri izvajanju njihove dolžnosti, je z druge strani tudi res, da preži človeku na vsakem vogalu nevarnost: današnja doba je polna skušnjav, proti katerim se je treba nenehno boriti.

Televizija, kino in tisk predstavljajo danes odlična vzgojna sredstva; toda prav tako lahko zavajajo mladega človeka na zgrešena pota. Kino je morda zaradi svojega lahkega in sugestivnega jezika najbolj priljubljena zabava za vsakogar in prav tako za otroke. Zanje je v kinu vse lahko: sprejemajo ga enostavno. Za njihove mlade duše je v filmu vse resnično: trpijo in se veselijo z junaki, ki so jim simpatični. Film, prav zaradi svoje tehnične zgradbe, popolnoma zadovoljuje njihovo domišljijo: ni treba, da se razumsko najmanj potrudijo, kajti film jih predvsem zabava. In to se zgodi zato, ker otroci še nimajo konkretnih izkušenj, malo zaradi njihovih mladih let, malo zaradi tega, ker nimajo še samostojnega življenja in ne znajo še po svoje misliti. Pogrešajo torej kritično sodbo: sprejmejo vse, od najneverjetnejših dogodkov do nemogočih položajev. Sam filmski ritem ustreza njihovi bujni domišljiji, ki se tako popolnoma sprosti.

Problem kina je mnogo težji in mnogo bolj pereč za otroke kot za odrasle. Ta problem se razodeva še posebno v današnji dobi, ko lahko obiskujejo otroci vse kino dvorane in vidijo vsakovrstne filme, tudi take, ki so komaj primerni za odrasle, kaj šele zanje! Na žalost je malo takih filmov, ki bi bili bogati s pozitivnimi vrednotami in bi tako služili kot dober zgled. Psihologija uči, da zapusti film v otroku dva različna vtisa: hipnega (ta je majhne vrednosti) in tistega, ki se pojavi šele pozneje in je zato važnejši, ker se je usedel v podzavest otroka. Naloga vzgojitelja je, da zbere zato primerne filme: take predvsem, ki nosijo v sebi koristne prvine in ki so tehnično dobro izdelani. Ne smemo namreč misliti, da se bo otrok zadovoljil s površnimi filmi. Tudi on zna že ločiti, kaj je lepo in skrbno pripravljeno in kaj nemarno ter površno.

Mira

Življenje je sveta reč

Lani so jugoslovanski škofje izdali skupno pastirsko pismo. V drugem delu tega pisma poudarjajo, da morata zakonca spoštovati življenje spočetih, a še ne rojenih otrok.

Najprej moramo poudariti, da je Bog stvarnik sveta in da so vsa bitja podvržena njegovim postavam. Postanek atoma, gibanje zvezd, cvetenje cvetja, življenje v vodah, na kopnem in v zraku: vse to se razvija po zamisli večnega Boga Stvarnika.

Kot krono vseh bitij je Bog ustvaril človeka in vtisnil v njegovo naravo svojo postavo življenja, ki ga z njim ne zaslužnjuje, marveč varuje pred oskrunjenjem, ponižanjem ter časno in večno pogubo.

Božje postave so nespremenljive in svete, ki jih ni mogoče prelamljati brez hudih in žalostnih nasledkov celo za samo zemeljsko življenje. Človeška volja se mora podvreči božji volji, da ostane v okviru reda, poštenosti in človeškega dostojanstva. Tudi družina je ustanova božjega izvora in kot taka podvržena božjim postavam, ki ji dajejo smisel, varujejo svetost in določajo rodovitnost.

Razložili smo vam zgoraj, kako je družina šola svetosti, zdaj vam pa moramo z vso resnostjo poudariti, da je družina tudi svetišče, kjer nastaja človeško življenje. Zato

imamo ob tej priložnosti za svojo največjo dolžnost in pravico, da se v imenu nespremenljivih božjih postav vzdignemo v obrambo tistih življenj, ki se še skrivajo v svetišču materinega telesa.

Veličina žene in dostojanstvo moža obstoji v njuni nesebični službi življenju. Katoličani še posebej morajo globoko razumevati vzvišenost zakramenta svetega zakona. Katoliška ženin in nevesta sta od poroke nerazdružno zvezana in bogato obdarjena z milostmi. Z zakramentom sv. zakona sta posvečena in pooblaščenata, da bosta izvrševalca svetih življenjskih skrivnosti. Zato zakona kot svetišča življenja nikakor ne smemo oskruniti.

Kako nas boli resnica, da so mnogi zakonci postali izvrševalci smrti, ne pa nosilci življenja! Izneverili so se svojemu prvemu in bistvenemu namenu. Otrok je od prvega trenutka svojega spočetja blagoslovljeni sad materinega telesa in je deležen vseh naravnih pravic v človeški družbi. Še preden je rojen, mora prav zaradi svoje popolne nemoči in odvisnosti od matere uživati še večje varstvo in ljubezen kakor po rojstvu.

Danes so mnogi domovi omadežavani s krvjo nerojenih, in to v taki meri, da nam prihajajo v spomin besede sv. pisma: »Pretilivali so njih kri kakor vodo...« (Ps 78, 3). Za vsako nedolžno življenje bo vprašal Bog, kakor je vprašal prvega ubijavca: »Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije k meni z zemlje« (Mojz 4, 10).

Človeško življenje je sveto, in nedolžno bitje ima zmeraj pravico do življenja. Bog je sam sebi božansko dosleden in, ko je v človeško zavest zapisal zapoved: Ne ubijaj!, je s tem zavaroval vsako človeško življenje: življenje mladeniča in starca, življenje otroka in matere, življenje zdravega in umirajočega, življenje pametnega in umobolnega, življenje malih in velikih! Mati rodi samo (Konec na strani 27)

~~~~~

Sestrica je pojasnjevala mlajšemu bratcu, da se ob nedeljah ne sme delati. Bratec je bil ob tem nekoliko zbezan.

»Kaj pa policaji?« je rekel. »Ti pa morajo delati ob nedeljah. Ali potem ne pridejo v nebesa?«

»Seveda ne!« je odgovorila sestra z nejevoljnim pogledom. »Teh v nebesih ne potrebujejo!«

Italijanski pisatelj Giovanni Guareschi v humoristični obliki popisuje svojevrsne ljudi srednje Italije v dogodkih iz časov po drugi svetovni vojni. Nastopajo predvsem tri osebe: župnik don Kamilo, župan komunist Pepon in Kristus križani.

»Kako? Vedeli ste? Kaj ste vedeli?« je vprašal Pepon.

»Da je v kleti opuščene hiše šest pločevinastih posod, polnih bencina, petindevetdeset brzostrelk, dvesto trinšestdeset ročnih bomb, dva zaboja streliva in sedem strojnic.«

Peponu je to odkritje skoraj vzelo sapo. Začuden je strmel v župnika.

»Nič se ne čudi, Pepon,« je v zbadljivem tonu pojasnjeval župnik. »Preden sem zažgal bencin, sem naredil točen spisek vsega, kar je bilo v kleti.«

Pepon je grdo zaklel in stisnil pesti. »Na mestu bi vas moral ubiti, nesrečni človek!«

»Je že prepozno,« se je smejal don Kamilo.

Molče sta nadaljevala pot. Čez čas se je Pepon ustavil. »Torej ste vedeli za nevarnost, pa ste kljub temu prišli na petdeset metrov blizu ognja. Tega res ne razumem!«

»Pa bi moral razumeti, Pepon. Oba sva enako dobro poznala nevarnost. Toda šlo je za najin ugled pred ljudmi.«

Pepon je zmajal z glavo.

»Se ne da nič narediti. Sva pač dva zanimiva primerka. Res škoda, da niste naši!«

»Isto mislim jaz, Pepon. Škoda, da nisi na naši strani!«

Pred farno cerkvijo sta se ločila.

»Pravzaprav bi se vam moral za današnji ogenj zahvaliti,« je dejal Pepon. »Ta prekleta krama v stari hiši me je stalno skrbelo. Bila je nad mano kot Damoklejev meč. Sedaj se čutim prostega odgovornosti. Toda ena stvar mi še ni jasna. Rekli ste mi, da je bilo v kleti sedem strojnic. To ne drži, kajti bilo jih je osem. In osma, kje je?«

»Nič skrbi, Pepon!« se je smehljal don Kamilo. »Osma je pri meni. In ti svetujem, da, ko izbruhne svetovna revolucija proletariata, ostani v spoštljivi razdalji od župnišča.«

»Oba sva zrela za pekel,« je še zabrundal Pepon, preden sta šla narazen.

Don Kamilo je šel naravnost pred Kristusa. »Hvala ti, da si zaklical: ‚Stoj!‘ ob pravem času. V svojem napuhu je človek zmožen napraviti velike bedastoče.«

»Don Kamilo, to si prav povedal,« mu je odgovarjal Kristus s križa. »Toda povej mi, kako je s tisto strojnico? Ali si jo res semkaj prinesel?«

»Gospod, vseh osem je zgorelo. Če sem govoril Peponu o strojnici, sem govoril zato, da bi jih prestrašil in da bodo prepričani, da jo imam.«

»Don Kamilo,« je dejal Kristus z žalostnim glasom. »Če lažeš sebi, zakaj lažeš še meni? Strojnica je v hiši in ti to tajiš!«

Don Kamilo ni dejal nič. Le roke je razprostrl in se poniglavo odstranil.

Zaklad

Pravkar je vstopil v župnišče Suhec. V času partizanskih borb je bil sel Pepona, ko se je ta klatil po gorah, sedaj pa je imel službo občinskega kluge. Izročil je župniku don Kamilu veliko kuverta, v kateri je bilo pismo, na roko pisano z lepimi gotskimi črkami in pečat komunistične stranke.

Vsebinsa pa se je glasila:

»Povabljeni ste na slovesnost družabnega značaja, ki bo jutri ob desetih dopoldne na Trgu svobode. Tajnik komunističnega komiteja tovariš Botazzi župan Jože.«

Don Kamilo je jezno pogledal Suhca in mu dejal:

»Povej tovarišu Peponu županu Jožetu, da nimam prav nič volje poslušati že običajnih izpadov proti reakciji in kapitalistom. Jih znam že na pamet!«

»To pot« — mu je razlagal Suhec — »ne bo političnih govorov. Slovesnost bo domoljubna z družabnim prizvokom. Če ne pridete, boste dokazali, da ne razumete prav nič, kaj je to demokracija.«

Don Kamilo je zmajal z glavo.

»Dobro, če so stvari res take, nisem dejal ničesar.«

»Prav,« je bil Suhec zadovoljen. »Moj gospodar želi, da se slavnosti udeležite v svečani obleki in z vsemi duhovniškimi pripomočki.«

»Kakšnimi pripomočki?«

»Prinesite s seboj posodo z blagoslovljeno vodo in čopič v njem! Bo treba blagosloviti marsikaj!«

Don Kamilo je izgubil oblast nad samim seboj. Zagrabil je knjigo in jo treščil na kraj, kjer je imel Suhec svojo glavo. Toda

ni bil Suhec zaman za sla v gorah. Še preden ga je knjiga zadela, je že bil na cesti in poginjal kolo.

Don Kamilo je pobral knjigo, nato pa je šel iskat olajšanja h Kristusu na križu.

»Jezus,« je poniglavo rekel, »ali res ne smem zvedeti, kaj ti rdeči tički za jutri pripravljajo? Le kaj pomenijo venci, ki visijo med lekarno in Boghetejevo hišo? Le kako lopovščino bodo spet zagodli?«

»Sin moj, če bi šlo za lopovščino,« ga je miril Kristus, »bi jo storili naškrivaj in te ne vabili, da jih blagosloviš. Počakaj do jutri in vse se bo pojasnilo.«

Ko je don Kamilo naslednje jutro odhajal iz župnišča v spremstvu dveh ministrantov, so mu trepetala kolena od razburjenja. Kajti slutil je grdo izdajo.

Čez eno uro se je vrnil, malodušen in razburjen.

»Kaj se je vendarle zgodilo?« ga je vprašal Kristus z oltarja.

»Nekaj strahotnega«, je jecljal don Kamilo. »Godba, Garibaldijeva himna, Peponov govor in, o jé, postavitev temeljnega kamna bodoče ‚Ljudske hiše‘. In, o groza, jaz sem moral biti tisti, ki sem moral temeljni kamen blagosloviti. Pepona je skoro razneslo od samega zadovoljstva. Lopov me je celo povabil, naj spregovorim nekaj priložnostnih besedi. Kaj sem hotel drugega, kot da sem ustregel? Kajti čeprav je šlo dejansko za strankino prireditve, jo je Pepon prikazal ljudstvu kot prireditve v korist ljudstvu.«

Don Kamilo je tekal po cerkvi sem in tja in se nazadnje ustavil pred Kristusom.

»In veš, kaj bo hiša imela? Sobo za zabavo, knjižnico, telovadnico, bar in gledališče. Zraven športni prostor in kegljišče. Vse to za revno vsoto deset milijonov lir.«

»Ni drago, če vzamemo v obzir sedanje cene,« je pripomnil Jezus.

Don Kamilo se je zrušil na stol.

»Gospod, zakaj si dovolil, da je prišlo to ponižanje name? Deset let te že prosim, da mi pokloniš denar za majhno knjižnico. Rad bi imel dvorano za razvedrilo, kjer bi se otroci igrali, imeli gugalnico in vrtiljak in, če je mogoče, kopalni bazen. Deset let že delam na to, organiziral sem dvesto loterij, potrkal na dva tisoč vrat, delal poklone umazanim bogatašem, a vse zaman. Pa pride ta izobčenec in nebo mu pošlje deset tisoč lir v trenutku.«

Kristus je odkimal.

»Motiš se, don Kamilo, ni bilo nebo tisto,

ki mu je dežilo denar. Našel ga je v zemlji. Je sad njegovih osebnih naporov!«

»Osebnih naporov!« Torej je on, don Kamilo, bolj neumen kot Pepon? Župnik ni mogel biti več miren. Nepréstano ga je grizla misel, kako je Pepon prišel do denarja.

Ali ga je dobil z napadom na banko ali potom izsiljevanja ljudi? Hitro je to misel zavrnil. Kajti ko je Pepon prišel iz hribov, so bili v vasi že Angleži, ki so pobrali še to, kar je Nemcem ostalo.

Ali mu ga je morda poslal Stalin iz Rusije? Začel se je smejeti sam pri sebi. Le kateri od Rusov se le zanima za človeka, kot je Pepon?

Don Kamilo že ni več zdržal. Šel je nad Kristusa in ga začel rotiti: »Gospod, zakaj mi ne poveš, kako je prišel Pepon do denarja?«

»Don Kamilo,« mu je Kristus smehljalje odgovarjal, »pozabljaš, da nisem policijski preiskovalni uradnik. Išči resnico v sebi! Da se pa malo raztreseš, naredi majhen sprehod po mestu.«

*

Naslednji dan je don Kamilo spet stal pred Kristusom. Videlo se mu je, da je močno razburjen.

»Kaj se je zgodilo, don Kamilo!« je bil Kristus radoveden.

»Za znoreti je vse skupaj,« je sopihajoč odgovarjal župnik. »Srečal sem mrtvega človeka na ulici. Pogledala sva se iz obraza v obraz.«

»Don Kamilo, pomiri se! Če si ga videl v obraz, tisti človek ni bil mrtev, ampak živ.«

»Nemogoče!« je ugovarjal don Kamilo. »Moj mrtvi je zares mrtev, kajti osebno sem ga spremil na pokopališče.«

»Tako?« se je začudil Kristus, »potem je pa stvar druga. Uredi si svoje misli in napravi si pametne zaključke!«

Tako je don Kamilo tudi storil.

Spomnil se je, da so tisti dan, ko so prišli Angleži v vas, prinesli s hribov mladega fanta, ki ni bil iz vasi. Bil je močno ranjen na glavi. Pustili so ga v pritličju Dottijeve vile. Poleg prostora, kjer je ležal ranjeni partizan, je Pepon uredil svoj glavni štab.

Don Kamilo je imel še vse sveže pred očmi. Angleži so bili zastražili od treh strani, kajti v bližini so bili še boji z Nemci, Angleži pa kot znano svojo kožo zelo visoko cenijo. Tako močno je bila hiša zavarovana, da bi še muha ne mogla uiti iz hiše, če bi ji to prišlo na misel.

Dopoldne so prinesli ranjenega partizana

v vilo. Zvečer pa je Pepon javil don Kamilo, da je ranjencu zelo slabo in naj ga pride previdet. Don Kamilo je pohitel, kar je le mogel, toda ko je prišel, ranjenec že ni dajal več znakov življenja. Naslednji dan ga je Pepon s tremi drugimi v krsti odnesel na pokopališče. Preko krste je visela italijanska zastava in oddelek angleških vojakov — oh, kakšna pozornost! — je mrtvemu tovarišu izkazala zadnjo čast.

Na pokopališču je spregovoril don Kamilo tako ganljivo, da je vse ljudstvo pretakalo solze. Tudi Pepon je močno kremžil obraz.

»Oh, da, kadar hočem, znam govoriti,« si je don Kamilo dajal priznanje ob misli na pretekli dogodek. »Toda kljub vsemu, kar se je zgodilo, sem prepričan, da je fant, ki sem ga danes srečal, isti kot oni, ki sem ga takrat pokopal.« (Dalje prihodnjič)

Slovenski zavod v Rimu

V decembrski številki „Naše luči“ ste morda brali pastirsko pismo slovenskih škofov izseljencem. V pismu so nas škofje vzpodbujali, naj se držimo trdno vere naših prednikov, naj bi se res oklenili svojih duhovnikov, ki jih je Cerkev po-

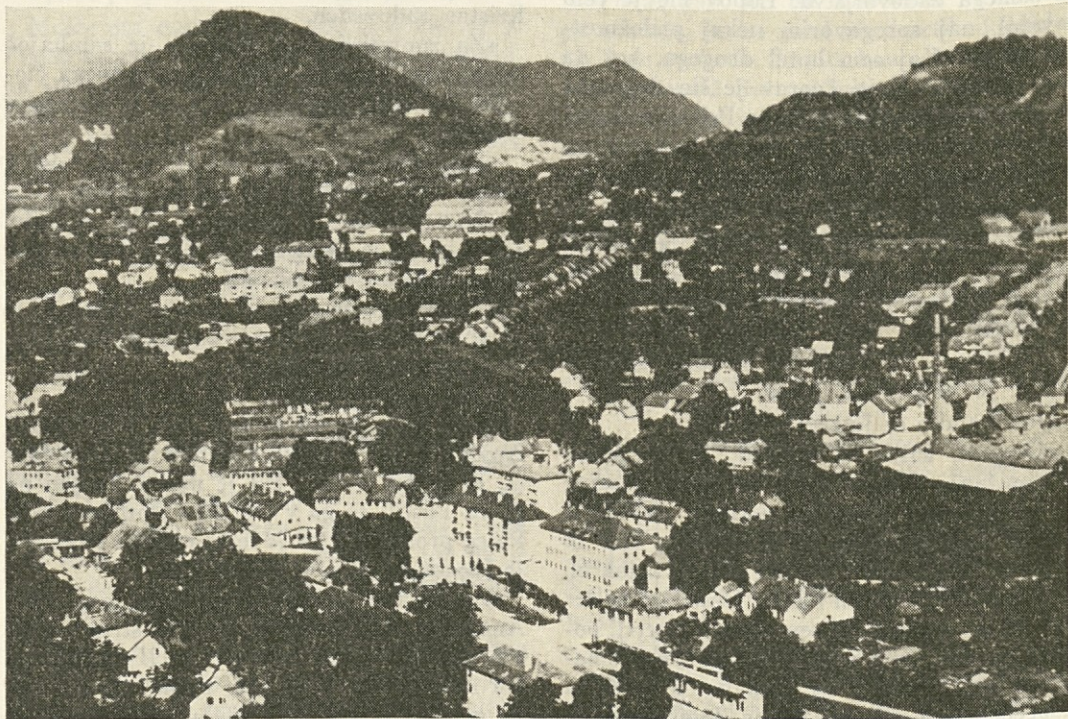
slala med nas izseljence. Naslovili so pa na nas tudi prošnjo v naslednji zadevi:

Vsi katoliški narodi imajo v papeškem Rimu tudi poseben zavod, ki sprejema one duhovnike, ki bi se radi izpopolnili v bogoslovju ali pa v vedah, ki imajo zoezo z njim. Žal, mi Slovenci, čeprav pripadamo že več kot 1100 let katoliški veri, takšnega zavoda v Rimu nimamo. Slovenski škofje tak zavod žele. Ker pa je postavitev zvezana z visokimi stroški, so prosili nas izseljence, da bi jim pri tej veliki zamisli pomagali s svojimi prispevki. Tisti, ki smo že nekaj let v izseljenstvu, na splošno dobro živimo. Morda kar preveč denarja potrošimo za osebne potrebe: obleko, hrano in zabavo. Ne bo nam težko darovati kaj v ta namen.

Nekaj rojakov je v ta namen že nekaj zbralo. Nekdo je v ta namen daroval svojo enomesečno plačo, nekateri drugi podobno, v prepričanju, da je treba to pot seči globlje v žep.

Denar, ki se v ta namen nabere, naj se proti potrdilu izroči izseljenskim duhovnikom, ki ga bodo poslali na pristojno mesto v Rim.

Slovenski izseljenci! Ne le naša krščanska dolžnost, temveč tudi naša narodna dolžnost je, da to hišo čimprej postavimo, kar se pravi: da zberemo denar zanjo. Ker pa velja: „Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo zidarji...“ tudi molimo za to zadevo. —lc.

Mesto Trbovlje, središče slovenskega premogokopnega revirja. Tod je kopalo rjavi premog brez števila naših izseljencev, preden so odšli iskat boljše zasluzka v Avstrijo, Westfalijo, na Nizozemsko, Belgijo in Francijo.

moji spomini

Prišel je usodni dan: začela se je prva svetovna vojna. Bila je nedelja 14. avgusta 1914. leta. V delavskem domu v Trbovljah smo imeli veliko pevsko veselico. Priredilo jo je pevsko društvo Slavček. Godba je igrala vesele valčke in polke. Fantje in dekleta so se vrteli na plesnem odru ter si šepetali na ušesa ter obljubljali ljubezen eden drugemu. To je bilo veselja za mladino in starše, kateri so opazovali mladino in močili suha grla z rujnim vincom in pivom. Ravno je odpel pevski zbor pesem »Jadransko morje«. Godba je pričela igrati melodijo pesmi »Lepa naša domovina«. Pa je pridirjal občinski sluga s tamburjem, kateri je ropotal in kričal: »Vojska je, vojska je. Vsi bomo šli v vojno.« In veselja je bilo konec.

Ljudje so prestrašeno obstali kot okameneli in čakali, kaj bo novega. Občinski sluga se je našopiril ter začel brati avstrijski »befel«. Povedal je, da se morajo vsi vojni obvezanci takoj javiti na občini in v treh dneh priti k svojemu kadru, kamor spadajo. Kdor ne bi prišel, bo ustreljen kot izdajalec domovine. Možje in fantje so začeli vriskati, nekateri so kleli in godrnjali. Eni so peli »Oblaki so rudeči«, druga skupina pa »Fantje, tantje te s korajžo« i. t. d. Žene in dekleta so se jokale in objemale svoje može in ljubčke ter jih tolažile. Marsikateri se je pridušil in pljunil ter rekel: »Vojna mi je zmešala štreno. Kaj je treba, da se ljudje koljejo med seboj? Ali ni lepši mir? Saj imamo toliko dela doma.«

Ker je slovenski narod zdrave in močne rasti, ni bilo skoraj nobene družine, da ne bi kateri potem odšel na bojišče. Najlepši narodni cvet je odšel, možje in fantje. Ostali so le starčki in mladeniči z ženami in otroci. Marsikatera solza se je prelila.

Tri dni so ljudje drveli na postajo, spremljali svoje drage ter opazovali kaj se godi. Na kolodvoru smo videli prihajati vlak za vlakom, enega proti Celju, drugega proti Ljubljani. Vsi so bili napolnjeni s samimi vojaki z zabuhlimi obrazi od solz in pijače. Vsakdo si je mislil: »Danes ga še lahko spijem kupico, mogoče jutri ne več«. Vojaki so kričali iz vagonov: »Živela Avstrija! Dol z Rusijo, dol s Srbijo! V dveh mesecih premagamo vse, saj nas je kot listja in trave. Po-

tem se zmagoslavno povrnemo domov.« Ali zgodilo se je drugače. Račun je bil napravljen brez krčmarja. Ko je nekdo zakričal: »Živela Srbija!« ga je zagrabilo dvanajst rok, ga tolklo in rinilo na vlak, s katerim so ga odpeljali v Gradec v zapor. Tam je rekel, da se je zmotil in s tem si je rešil življenje.

V jami nismo skoraj nič delali, posebno prvi teden ne. Zgovarjali smo se, koliko je kateri star in kaj misli o vojni. Skoraj polovico rudarjev je odšlo iz Trbovelj na bojišče prvi teden, po številu kaka dva tisoč. Bil sem star devetnajst in pol leta in vpraševal sem se, kdaj bo tudi mene zadelo, da bom moral tudi jaz iti branit domovino.

S fronte so prihajale slabe novice. Rusi so pritiskali čez Karpate in Bukovino na Ogrsko. V Srbiji je šlo počasi naprej, kajti Srbi so se borili neustrašeno za svojo rodno zemljo. Moj oče je bil vojak in ljudje so rekli: Sin bo gotovo junak. Mene pa to ni nič kaj veselilo, kajti pravil mi je oče, da s sovražnikom ni dobro češnje zobati. To je on že poziskusil prej v Bosni, ko so lovili hajduke.

Za božič sem moral čistiti v jami jašek, kajti bili smo že pod vojaško komando: vsi zapriseženi delavci. Prehladil sem se v mrzli vodi. Odšel sem k zdravniku, ki pa je rekel, da sem zdrav. Ker nisem mogel iti na delo, je prišla pome vojaška patrola in so me zaprli na Ciglano, kjer je bil vojaški zapor. Obsodil me je »oberlajtnand« po milosti božji na tri dni. Ko sem se vrnil iz Ciglane, sem se doma vlegel na posteljo in obležal. Tretji dan so me odnesli na nosilnici v bolnico, kjer sem potem ležal kar dva meseca. Imel sem namreč pljučnico, oziroma ona je imela mene. Mislil sem, da jo bom zdelal kot moj prijatelj poleg mene, ki jo je tudi imel. Prišla me je obiskat moja mama in sestre, pa nisem nikogar več poznal, tako slabo mi je že bilo.

Prišel je zdravnik, trdi avstrijski patriot. Ni znal slovensko izgovarjati moje ime in je govoril le: »Boljši, boljši.« Predpisal mi je neko mazilo in rekel bolniškemu strežaju, naj me namaže spredaj po knižu in zadaj po rižu, ako ne bo boljše. Ko sem bil v bolnišnici dva meseca, me je moja mati vedno obiskovala in skrbela zame. Tako sem imel kurjujuhu in sveže mleko, kar me je tudi pozdravilo in spravilo spet na noge. Zato sem ostal materi vedno hvaležen, ker drugače bi že davno bil v krtovi deželi.

Ker je bilo v bolnici malo prostora, me je zdravnik po dveh mesecih poslal domov za

mesec dni na dopust, čeravno sem bil še zelo slab. Ko sem prišel iz bolnice na svež zrak ter hotel iti na Terezijo čez most na moje stanovanje, se mi je zvrtilo v glavi, da sem padel po tleh. Nisem imel več nobene moči v sebi. Mimo je prišlo močno dekle, katera me je poznala. Vzdignila me je in pospremila domov. Ko je nato preteklo mesec dni, sem se vrnil v Trbovlje in prijavil pri zdravniku. Bil sem še bolan in zelo slab. Ko me je poslal na delo sem se mu pritožil, pa mi je rekel: »Tukaj imate pismo, pa ga oddajte nadporočniku Reiserju na vojaški komandi!«

Prišel sem na komando, ko je bil ravno raport. Oddal sem nadporočniku pismo. Rekel mi je: »Gut. Marš na linke fligel!« Pred mano je bilo več rudarjev na raportu, pa je vsak nekaj dobil po milostni volji po osem, štirinajst ali enaindvajset dni zavora, čeravno so bili bolehnii in zmučeni. Še post in temnico jim je poleg naložil. Ostalo nas je končno še šest samih mladih fantov. Rekel nam je: »Vi še malo počakajte; bom pogledal v črne bukve.« Potem je odredil, da bomo šli na Cigiano in naslednji dan naprej z eskorto vojakov. »Ajnikali boste v Marburg.«

Pritožil sem se, da sem še bolan. Odgovoril je: »Bei Militär drausen werden sie schnell gesund, dort lernt man laufen.« To sem mu rad verjel, ker sem slišal, da naše avstrijske čete vedno bežijo na ruskem bojišču. Potolažil sem se sam s seboj in straža nas je odgnala v Cigiano v zapor.

Potem smo razbijali na Cigliani. Zahtevali smo, da nas vsaj toliko izpuste, da gremo domov po kovčke. Odgovarjali so nam: »Pri vojakih ne potrebujete kovčkov; tam dobite nahrbtnike za patrone.« Drugi dan so nas odgnali na postajo in hajdi v Maribor z eskorto kot spremljajo ravbarje. Mislil sem si: »Če bo tako šlo, bomo res pravi soldati meksikajnarji.« Ko smo prišli v Maribor v kasarno, smo tam našli dosti prijateljev. Hoteli smo se razgovarjati z njimi, a je prišel neki narednik in nas nahrulil s »kuš drücken bergerji«. Postavili so nas v vrsto in vprašali kako se pišemo. Ker slovenskih imen niso mogli izgovarjati, posebno mojega ne, je rekel debelušni narednik z velikimi brkami: »lauter vindižarji«. Peljal nas je v neko sobo, kjer smo se sklekli in šli na »vizito«. Seveda smo bili vsi potrjeni, »tauglich«. Ko smo bili spet oblečeni nas je odgnal v drugo sobo, kjer je visela slika cesarja Franca Jožefa in nemškega cesarja, obe lepo okra-

šeni z avstrijskimi in nemškimi zastavami. Tam smo na novo prisegli cesarju in domovini, da se bomo borili »do zadnje kaplje krvi na suhem in na morju, tako mi Bog pomagaj.«

Avstroogrski vojak

Tisti večer sem spal v Mariboru. Drugi dan so nas nekaj poslali v Admont na Oberštajersko k Landver 27. Tam so nas poslali v skladišče, kjer smo dobili vojaško obleko in orožje. Obleka je bila zelo slaba, same stare cunje, polne uši. Naslednji dan so nas poslali v Roteman (slovensko: rdeči mož), kjer je bila nekdanja meja Slovenije. Ljudje so rekli, da pred sto leti.

Prišli smo k peti kompaniji Landver 27. Tam smo se vadili v orožju. Učili so nas, kako se strelja na sovražnike, kopali smo strelne jarke in se učili metati ročne granate. Hrana je bila zelo slaba, da smo bili vedno lačni. Pritožili smo se pri raportu, pa so nam rekli, da moramo štediti, ker vojne še ne bo konec. Povrh nas je še zeblo, ker je še vedno padal sneg. Kdor ni imel kakšnega paketa od doma ali imel denarja, mu je slaba predla v želodcu. Ker smo bili skoraj sami Slovenci, pa nismo razumeli nemške komande, so nas gonili po »Eksercirplatzu« pod Hamom kakor ovce po gmajni. »Levo, desno, links, rechts, auf, nieder! Kopf nicken! Links, rechts!« Skakali smo čez strelne jarke, čez visoke zapreke, se plazili po trebuhu skozi gmovje in železne cevi. Ko je stotnik zažvižgal, smo se lahko oddahnili. Toda kmalu smo morali peti, seveda z lačnim trebuhom.

Nadporočnik Lovše iz Ljubljane je večkrat prinesel na skrivaj kruha ter ga razdelil med najbolj potrebne lačne vojake. Zato mu bodi lepa hvala! Ko smo bili v gozdu z njim, nam je »držal šolo«. Vprašal je, kaj mislimo o vojni. Zapeli smo tudi razne slovenske pesmi, katere so bile drugače prepovedane. Rekel je: »Jaz vas smem slišati, drugi pa ne. Pazite se!« Vsi smo ga radi imeli kot očeta, ker je bil zelo dober za nas vojake. Marsikateri je na tihem preklinjal vojno, kajti glasno je bilo strogo prepovedano. Reklo se je, da se pri vojakih sme samo v žepu kazati figo. Če je pa kateri držal roko v žepu in ga je opazil »frajtar« ali »kaprol«, je ta brž zavpil nad njim »abttacht!« ker je mislil, da mu kaže figo v žepu. Večkrat so nas tako »muštrali«, da smo pozabili celo, kako nam je ime.

Ko smo šli domov z vežbališča, smo mo-

rali vedno peti, seveda same patriotične pesmi. Če tega nismo hoteli, kar se je parkrat zgodilo, ko smo bili zelo lačni, je stotnik ukazal oditi nazaj na vežbališče, kjer smo za kazen morali delati »švarem linijo« po pol ure. Ko smo prihajali do trga Rottemann z vežbališča, je rekel stotnik, da moramo čez trg tako čvrsto marširati in peti, da se bodo tresli vrhovi jagnjedovih dreves, stari po sto let. Lahko je bilo njemu, ko je jahal konja in imel poln želodec! Nam pa je Florian krulil po želodcu. Stotnik nam je govoril, da vojak ne sme biti sit, kajti če ga krogla zadene v trebuh, mu tako ne pretrga črev. Ko pridemo na fronto, je pravil bo dosti jesti, če pa ne bomo lahko sami vzeli sovražniku, ki ima več kot mi. To je lahko rečeno, a težko storjeno, sem si mislil sam pri sebi. Ako bi nam bili dali dosti jesti, bi marsikateri bil rad pri vojaki v zaledju. Tako je pa marsikateri šel rajši na fronto, misleč, da bo tam dobil dosti kruha in klobas. Mnogokrat pa je našel grenko smrt, daleč, daleč od doma v tuji zemlji, da nihče ne ve zdaj, kje je pokopan, ker ni bilo pravega reda. Avstroogrška je razpadla in naši vojaki so bili pomešani med tuje polke. Kje jih boš dobil? Res kruta je usoda človeškega življenja.

Nekega dne se je razširilo govorjenje, da bomo šli v Galicijo Ruse izganjati nazaj, ko so tako predrzni, da silijo že čez Karpate na Ogrsko. Ali obrnilo se je drugače! Ko smo bili izučeni in sposobni za boj, smo dobili lepe sive nove obleke, čevlje, perilo, plahte, puške (še nove imenovane mandlicher repetier Gewehr model 95) in še posebej nabrušene »dolhe«, male krampe in lopate ter plinske maske. Zadovoljni smo bili, da smo se iznebili stare zamazane obleke in kar je bilo živega v njih, čeravno smo vedeli, da bo marsikateri obleko plačal z življenjem. Odpeljali smo se z marš-bataljonom proti Gradcu in mislili, da pridemo na rusko fronto. V Gradcu so nas pa obrnili proti Ljubljani, ker se je tedaj začela vojna z Italijo, in tako smo prišli v Šiško pri Ljubljani.

Vsi smo bili zadovoljni, da smo spet videli domači kraj in slišali slovensko govorico. V Šiški smo se spočili in skopali, da smo bili kot na novo prerajeni. Dva dni smo imeli brez vežbanja, a nobeden ni smel v mesto brez dovoljenja, kajti kontrola je bila stroga. Vsakdo je pisal hitro domov svojim dragim, da naj ga pridejo obiskat ker ne dobi

dopusta. Tako nam je bilo razglašeno pri »apelu«, toda čez dva dni je prišel naš »Zugsführer« v barako in povedal zaupljivo, da imajo vsi tisti, kateri so se do sedaj dobro učili, pravico na dopust za 48 ur. Tako bo razglašeno zvečer pri večerji, in kdor misli, da ima pravico, naj se javi. Komaj smo čakali na tisto uro. Mislim, da ni nihče manjkal tisti večer pri »apelu«. Ko nas je prečital vse po imenu in je vsak rekel »hier!« je bil naš stotnik zadovoljen. Naredil nam je nagovor. Rekel je: »Kakor veste, nas je naša stara avstrijska zaveznica Italija zapustila in nam napovedala vojno. Ker je to izredni primer v zgodovini in nas je zapustil stari zaveznik v najhujši sili, je izdajalec trozveze. Kaj zasluži izdajalec?« »Smrt!« je zaorilo iz sto in sto grl. Potem je nadaljeval, da bo naš regiment prišel na italijansko fronto in plačal izdajalcu, kar je zaslužil. »Živela Avstrija, dol z Italijo, dol z izdajalcem!« In spet je zaorilo iz sto grl: »Živela Avstrija, dol z Italijo, dol s polentarjem!« Od tistega časa so peli naši vojaki: »Fantje, fantje, le s korajžo na te proklete polentarje!« Pri vprašanju, kdo želi iti na dopust, se jih je veliko oglasilo ali le malo ga je tudi dobilo.

Z dopusta smo se vrnili s polnimi nahrbtniki in paketi. Nato smo bili še par dni v Šiški, na kar so nas spravili v živinske vagonc, v vsak vagon po štinideset mož, in odpihal je vlak proti italijanski meji. Po poti smo že srečavali vlake z italijanskimi ujetniki v živinskih vagonih za zamreženimi linami. Jezili smo se vsi na izdajalca Italijana in kazali ujetnikom pesti. Vedeli smo, da se bo z italijansko vojno napovedjo Avstriji vojna veliko podaljšala in da bo marsikateri izgubil življenje na kamenitem Krasu, kjer bo težko kopati strelske jarke in delati kaverne.

Ko je naš bataljon prišel na Kras, je stroga disciplina malo ponehala, pač pa smo morali dan in noč kopati strelske jarke in delati kaverne pod zemljo, v kateri smo bili vsaj malo v zavetju, kadar smo imeli malo počitka. Italjani so bili slabi vojaki, kajti podnevi si niso upali iz svojih lukenj pokazati glave. Samo ponoči so nam delali zdrabo in nas tu in tam napadli, da smo skakali čez jarke in skalovje ter jih pognali nazaj. Ako bi bili Italijani vedeli, kako nas je malo, bi nas lahko prvi teden pognali nazaj v Ljubljano.

Zvestoba izgubljenca slovenski besedi

Ko pride Slovenec na tuje, nastopi zanj vprašanje, ali se bo v tujini znašel in pokazal krepost zvestobe svoje narodu in veri svojih prednikov. V domovini tega vprašanja zanj običajno ni, v tujini pa. V tem pogledu poznamo marsikateri slab pojav. Človek doživi včasih neverjetne prizore, ki mu kažejo, kako se nekateri rojaki naravnost bolešno bojijo pokazati, da jih rodila slovenska mati in skušajo tako rekoč sami sebe prepričati, da so nekaj drugega, kot v resnici so. Tujci seveda spoznajo to nenormalno in čudno vedenje ter v njih izgine spoštovanje pred takimi. Gledajo s posebno pozornostjo te ptiče, ki si barvajo perje in oponašajo druge, a jim docela to nikdar ne uspe. Slovenskega človeka je pa ob takih rojakih sram in mu je hudo, da so med našim ljudstvom tudi take prisme in neznačajneži.

So pa med nami v tujini tudi svetli zglede, značajni možje in žene, ki so pogumni in plemeniti predstavniki slovenskega naroda sredi tujine. Takih ne najdeš samo med izobraženci, ampak tudi med preprostimi, včasih celo med zapuščenimi in osamljenimi.

15 let star se je izgubil

Od 15. do 19. stoletja so Slovenci v velikem številu romali v mesto Köln in Aachen na Nemškem. »Gremo v Kelmorajn!« so govorili, ko so jih spraševali, kam se odpravljajo. Danes bi lahko temu romanju primerjali le še naša velika romanja v Lurd v Franciji. V kroniki mesta Aachen na belgijsko-nemški meji beremo, da je na primer leta 1454 prišlo v Aachen izredno veliko Slovencev. Ob tej priliki so darovali svetišču več kot 140 voščenihih sveč.

Iz romanj v Kelmorajn je za nas izredno podučen dogodek, ki se je zgodil leta 1800. Takrat je že drugič prišel v Köln počastiti svete ostanke sv. Treh kraljev Gašper Kovač, doma od Sv. Treh kraljev pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. Ta Štajerec je bil prvič v Kölnu že leta 1783. Ko je tokrat prišel s skupino romarjev v Köln, je doživel naslednje: Ob zvonjenju avemarije je sedel na klop velike trgovine v Kölnu in po slo-

vensko na glas zmolil angelovo češčenje ter očenaš. Slišal ga je desetletni fantek. Ta je odšel v bližnjo hišo, iz katere se je vrnil s svojim očetom. Oče je Gašperja Kovača pozdravil in se mu predstavil kot Viljem Trobiszch (Trobež). Vljudno ga je povabil v svojo hišo. Gašper je šel za njim ves radoveden, kaj bo izvedel.

V hiši so Gašperja posadili na častno mesto in so mu povedali da se ga veselijo, ker je njihov rojak. Povedali so mu, da je bil njihov praded sin 15-letnega dečka, ki je bil doma na Spodnjem Štajerskem in je prišel s slovenskimi romarji v Köln. Tu se je božjepotnikom izgubil. Bilo je to za časa cesarja Karla VI., torej med leti 1713 in 1734. V tistem času so bile razmere vse drugačne kot danes. Če se je kdo izgubil, ga je bilo še težje najti kot danes. Izgubljenega dečka je sprejela za svojega neka dobra družina in ga naučila nemščine. Ko je odrasel, so mu celo dali svojo edino hčerko za ženo. S svojo posebno pridnostjo je prisvojenec prigošpodaril veliko premoženje.

V oporoki zapisal slovenski očenaš

Svoje premoženje je ta Trobežev prednik zapustil svojim potomcem z oporoko (testamentom). V oporoki pa je naročil, da morajo v njegovi rodbini vsak dan zmoliti angelovo češčenje in očenaš po slovensko, dokler bo obstajal njegov rod. Obe molitvi je v oporoki tudi zapisal.

Po tej molitvi je mali dečko spoznal Gašperja Kovača, da je njegov rojak.

Za to Trobeževo družino se je pred 110 leti zelo zanimal profesor zgodovine in slovenščine na mariborski gimnaziji, Davorin Trstenjak. Leta 1856 je prišel v Köln in poizvedoval po tej družini, toda zvedel je, da je rodbina Viljema Trobiszcha izumrla že l. 1817.

Odveč je kaj pripominjati k zvestobi tega izgubljenčka v Kölnu do vere svojih očetov in jezika svojih staršev. Bil je priden in varčen gospodar. V življenju mu je uspelo, da je pridobil lepo premoženje. Vedel pa je, da to ni vse, za čimer osta stremeti. Našel je tudi način, kako bi ostal njegov rod zvest slovenskemu imenu in jeziku ter veri svojih očetov.

Ali poznate še koga drugega, ki bi na to mislil tudi pri svoji oporoki?

V Društvu jugoslovanskih književnikov so bile zadnja leta hude borbe med tistimi, ki so zagovarjali, da je jugoslovanska književnost ena, in med tistimi, ki so trdili, da je jugoslovanska književnost sestavljena iz slovenske, hrvaške, srbske in makedonske. Končno so zmagali drugi in skupno jugoslovansko društvo preosnovali v zvezo narodnih društev. Z ozirom na to zmago, h kateri so slovenski književniki doprinesli veliko naporov, se je dosedanje slovensko društvo književnikov preimenovalo v »Društvo slovenskih pisateljev« in si postavilo nova pravila. V njem je sedaj 156 članov.

Po daljšem času so dogradili v Radljah ob Dravi zdravstveni dom, v katerem je zobna in splošna ambulanta, rentgen in specialistične ordinacije. — V januarju je začela v Črnem vrhu nad Idrijo obratovati nova vlečnica. Dolga je 400 metrov in v eni uri bo lahko prepeljala 400 smučarjev.

V Beli krajini so hoteli dobiti lovci medveda, za katerega je ponujal nekdo iz tuine lepo plačilo, če ga lahko ustrelijo. Da bi privabili medveda, so lovci za vabo na mrhovišču nastavili dosluženege oslička. Ko so osla gnali v gozd, so ljudje spraševali, kaj bodo z oslom. Lovci so razlagali, da bodo za osla dobili medveda, ki dela škodo na polju. Oglašil pa se je neki kmet in rekel, da medved ni tak osel, kot mislijo. In res: medveda ni bilo od nikoder...

V Logi vesi na Koroškem (v Avstriji) je v visoki starosti umrl tamkajšnji dolgoletni župan in kulturni delavec, mož blagega značaja, krščanskega prepričanja in zaveden Slovenec Matevž Rainer.

Rudnik v Mežici na jugosl. Koroškem je lani zgradil 42 stanovanj. — V Tomosu, tovarni koles in mopedov v Kopru, izdelajo sedaj 158 mopedov na dan. Dobra četrtina teh gre v tujino. V teh mesecih bo začela poslovati na Nizozemskem posebna družba »Tomos — Nederland« in bo prodajala Tomosove izdelke v Holandiji.

V Murski Soboti je bilo medobčinsko posvetovanje o odhajanju delovne sile v tujino. Ob tej priložnosti so govorili tudi o posledicah, ki nastanejo, ako gresta oče in mati na delo v tujini. Ugotovili so, da je v Prekmurju 1200 mater, ki imajo otroke v starosti od enega leta do sedem let pri sorodnikih. V Murski Soboti so sklenili, da materam otrok, izpod enega leta starih, ne bodo dovolili, da bi odhajale v tujino.

Lansko leto je prestolnica Dolenjske, Novo mesto, slavila 600-letnico obstoja. Ta jubilej so slavili tudi v cerkvi. Prvotna cerkev v Novem mestu je prav iz časov začetka mesta; sedanja proštija cerkev pa je samo nekaj desetletij mlajša. Cerkevna proslava 600-letnice je bila v obliki misijona od 11 do 22. novembra. Misijon je nepričakovano lepo uspel. Pri zaključni slovesnosti je bilo 2700 ljudi. Lep je bil tudi obisk mladine. V teh dneh je marsikateri Novomeščan znova doživel lepoto in življenjsko vrednost vere.

»Zakaj bi ne izrabili počitnic za dobro delo?« je rekla skupina študentov v Sloveniji. Sklenili so oditi v Belo krajino, kjer so prostovoljno delali pri obnovi cerkve na Planini pod Mirno goro pri Semiču. Tako je

po 20 letih sedaj v tej cerkvi spet služba božja.

Na zadnjo adventno nedeljo (pred božičem) so v Vipavi slovesno blagoslovili prenovljene orgle. Imajo 1630 piščali. — V Lučah v Savinjski dolini so isti dan slovesno blagoslovili štiri zvonove, ki so jih naročili farani v Zagrebu. Zvonovi so zvečer že pozdravljali s svojimi glasovi mariborskega škofa, ko je odhajal v Maribor. — Na dan pred sv. Miklavžem sta zapela dva zvona tudi v podružnični cerkvi na Humu pri Ormožu. Ljudje so sprejeli prihod zvonov z deklamacijami, petjem in z godbo.

Naš rojak iz Solkana pri Gorici, dr. Josip Srebrnič, ki je že dolgo let škof na otoku Krku blizu Reke, sedaj naslovni nadškof, je praznoval na svečnico 90 let življenja. Zadnja leta je prikovnan na posteljo.

Medtem ko so v Zagrebu izdali lepo ploščo s hrvatskimi božičnimi pesmimi, se v Ljubljani še vedno bolešno izogibajo besede Bog. Ko ljubljanski radio oddaja znano pesem »Bog je ustvaril zemljo, ož zemljo...« začenja vedno z drugo kitico »Zemljica rodila tritico...« Tudi narodne pesmi ne puste pri miru, če je treba zatajiti Boga. Tudi ko je glavni ljubljanski dnevnik »Delo« objavil 25. decembra poročilo znane agencije »Reuter«, je v njem črtalo besedo »Božič«.

Na Uncu pri Rakeku je župnija v cerkvi slovesno praznovala 350 let cerkve sv. Martina.

S 1. januarjem so se pokojnine v Jugoslaviji povečale le za 8,3 odstotke. — Iz Črnoplja je odšlo lani v tujino 78 ljudi, od teh 57 ne kvalificiranih, 21 pa kvalificiranih. 44 jih je bilo s kmetov.

Anglija

Zlati jubilej: 20. januarja letos je praznovala Sestra Deifilia, — tako je njeno samostansko ime — ki se je doma imenovala Frančiška Langus in je doma z Brezij, 50-letnico svojega vstopa v samostan Naše Gospe Sionske. Sedaj je v Londonu v Chepstow Villas. Dasi je hotela svoj zlati jubilej v miru opraviti, so se zbrale vseeno še tri druge Slovenke, ki so sestre v istem redu: njena rodna sestra Neža je v Grenoblu v Franciji, sestra Felicita je tu v Shrewsburyju in sestra Ljudmila iz Worthinga. Sestra Deifilia je odšla od doma še pred prvo svetovno vojno. Ves čas samostanskega življenja se je počutila zelo srečno. Je izučena bolničarka in ji je bilo tako delo dodeljeno tudi v samostanu. K lepemu jubileju naše iskrene čestitke!

Poroka: V cerkvi sv. Edmunda, Edmonton, London, sta se poročila 5. februarja Terezija Zorko in Stanko Bolčina. Čestitamo!

Blagoslov doma: Parkovi iz Hamptona, Middlesex, so dali blagosloviti svoj novi dom. Naj bi bil prijetno bivališče za mnoga leta!

SLOVENSKA PISARNA V LONDONU

ima na prodaj sledeče slovenske knjige:

Zbornik — Koledar 1966. Izdala Svobodna Slovenija. Cena 26 sh

Vladimir Vauhnik, Nevidna fronta. Spomini pokojnega generalštabnega polkovnika in jugoslovanskega vojnega atašeja v Berlinu tik pred začetkom druge svetovne vojne. Založila Svobodna Slovenija. 445 strani. Cena: 36 sh

Ruda Jurčec, Skozi luči in sence. I. del. 357 strani. Izdala in založila Editorial Baraga. Cena: 30 sh

Osip Šest, Kar po domače. Priredil in dopolnil Simon Preprost. Knjiga vsebuje poleg navodil o lepem vedenju v domači in tuji družbi celo vrsto zabavnih zgodb in praktičnih nasvetov za vsakdanje življenje. Založila Editorial Baraga. Cena: 18 sh

Dr. Milan Komar, Pot iz mrtvila. Zbirka filozofskih esejev. Izdala Slov. kulturna akcija. 117 strani. Cena: 10 sh

Fran Zore, Dežela. Pesmi. Izdala Slov. kulturna akcija. Cena: 10 sh

Gornje knjige lahko kupite pri Slovenski pisarni, 62, Offley Road, London, S.W. 9. Pišite, pa jih bomo takoj poslali.

Avstrija

Vorarlberg. — Slovenci se odtod še nismo oglasili v »Naši luči«, čeprav nas je veliko tod okoli. Smo tu le še malo časa zaposleni. V nedeljo, 13. februarja, smo imeli svojo službo božjo v Altachu, kjer se nas je zbrala polna cerkev in smo tudi skupno peli. Kako je milo človeku pri srcu, kadar sliši domačo besedo in domače petje! Tudi tokrat je prišel med nas p. Štefan Kržišnik, cistercijan, ki nam je dal tudi priložnost, da smo številni prejeli sv. zakramente. Naj omenimo še, da smo imeli ta dan prireditev, domačo veselico z lepim razvedrilom, pri katerem so se glasile tudi slovenske pesmi. Vse po Vorarlbergu razkropljene rojake, ki prebirajo »Našo luč«, lepo pozdravljamo, pa tudi druge po drugih krajih, posebno še v ljubi nam domovini.

Belgija

Charleroi-Mons-Bruselj

Naše gostovanje v Nemčiji, v Oberhausen-Sterkrade, dne 30. januarja t. l., je lepo uspelo. To je drugič, ko iz področja Charleroi gostujemo v tujini, obakrat skupno slovenski pevski zbor »Jadran« in dramski krožek »F. S. Finžgar«. Leta 1964 smo namreč gostovali v Lensu v Severni Franciji. Avtokar s 50 sedeži je bil premajhen. Zgodaj zjutraj smo odšli na pot; v Namurju smo imeli sveto mašo s ljudskim petjem; v Köln ni bilo mogoče iti vsled pomanjkanja časa. Točno ob določeni uri, ob 14.30 smo bili na cilju: Oberhausen-Sterkrade. Pevci »Jadrana«, so pod vodstvom dirigenta Ivana Kodeha nastopili dvakrat, oblečeni v slikovite slovenske narodne noše, in sicer: pred igro in po igri. Lepo so se odrezali z venčkoma slovenskih narodnih pesmi. Tudi igralci oz. igravke so podali prav dobro veseloigro »Glavni dobitek«, v zadovoljstvo vseh. Tokrat že četrtrič: prvokrat so jo igrali v Gilly-Haies (23. IV. 1962), nato v Eisdenju (18. XI. 1962) in v Lensu (Francija) 6. XII. 1964. Kulturnemu delu programa je sledila »prosta zabava« in ob 12. uri ponoči smo se vrnili nazaj v Belgijo. — Slovenski pevski zbor »Jadran« in dramski krožek »F. S. Finžgar« iz Charleroi se zahvaljujeta č. g. Cirilu Turku za prijazen sprejem in gostoljubnost.

V januarju moramo zabeležiti dve smrti: g. Andrej Žagar in g. Jože Podgornik sta odšla v večnost. Lepo spravljen z Bogom je umrl vsled rudarske bolezni 15. januarja v

Naš cerkveni pevski zbor v Bruay-en-Artois v severni Franciji žaluje za svojim organizatorjem in vodjem pok. Jožefom Potiskom.

Bray-lez-Binche Andrej Žagar, upokojeni rudar. Rodil se je leta 1897 v Žagi pri Bovcu. V rudniku je delal 21 let in od 1951. leta užival pokojnino. Rad je bral naše knjige in se zanimal za domače kraje. Njegovi ženi Marti Krajnc in ostalim svojcem naše iskreno sožalje! — Prav tako vsled rudarske bolezni je zatisnil trudne oči g. Jože Podgornik iz Dampremy, star 60 let; rodil se je leta 1906 v Lokovcu na Goriškem. Umril je 27. januarja. Njegovi sestri in ostalim sorodnikom naše sožalje!

Liège-Limburg

Slovensko društvo »Slomšek« je 6. 2. za člane svojega pevskega zbora priredilo večerjo s krvavicami in kislim zeljem. To družabno srečanje se je vršilo v prostorni Lipovškovi hiši v Mechelenu. Gospod in gospa Lipovšek sta se zelo potrudila, da bi se gostje čim boljše počutili v njunem novem domu. Iskrena zahvala! Predsednik društva g. Revinšek je pevovodji g. Viliju Roglju, pevcem in pevkam izrekel toplo priznanje in zahvalo za dolgoletno zvestobo slovenski narodni in cerkveni pesmi.

V Waterscheju je zadnji od Novakovih fantov iz Heide Park-a zapustil samski stan. Na svečnico je g. Franc popeljal pred oltar svojo nevesto Sonjo Lenarčič, ki je pred kratkim prispela iz Ljubljane. Toplo čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova.

V bolnišnici v Liège-u se je zdravil g. Ivan Ribič iz Herstala. Želimo mu, da bi čimprej popolnoma ozdravel.

V Mechelenu je v Gospodu zaspala blaga Gorenškova mama, stara 75 let. Bolna je bila 3 mesece. Njen zaklad je bila družina, kateri je v pravi materinski ljubezni posvetila vse svoje sile. Možu, sinu in hčerkama izrekamo krščansko sožalje. Naj počiva v miru!

Francija

Pas-de-Calais

Postni čas nas pripravlja na praznovanje velikonočne skrivnosti. Življenje vsakega kristjana je podoba Kristusovega. Z Njim umiramo svetu in njegovim vabam, z Njim vstajamo k življenju milosti. Duhovne obnove bodo v letošnjem izrednem svetem letu v sledečem redu. Lille: nedelja 6. marca ob 4. uri popoldne; Croisilles: nedelja 27. marca ob 7. uri zvečer; Wingles: torek 29. marca ob 8. uri zjutraj; Vendin-le-Vieil, Fosse VIII: sobota 2. aprila ob 4.30 popoldne; Armentières: Velika noč 10. aprila ob 4. uri popoldne; Liévin, Méricourt-Mines, Bruay-en-Artois ves veliki teden. Točen spored obredov zveste v prihodnji številki. Za bolnike pokličite pravočasno!

2. januarja sta si podelila zakrament sv. zakona Danijela Marija Sužnik in Jean-Marc Jaeger. Poroka se je izvršila v cerkvi sv. Edvarda v Lensu. Na mnoga in srečna leta!

Jožefa Potiska, organista v Bruay-en-Artois, ni več med nami. Ob štirih zjutraj, 24. janu-

arja, je njegovo plemenito srce obstalo po kratki, hudi bolezni. 41 let mu je odmeril Stvarnik, 41 let je izrabil v dobro bližnjemu in slavo božjo. Najmlajši je bil v številni družini Potiskovi. Ostal je do konca blizu svoje drage matere, ki je preminila pred tremi leti. Od nje je prejel (kot malokdo od tukaj rojenih) ljubezen do slovenske pesmi in slovenske katoliške skupnosti in zanjo zlasti po smrti nepozabnega Franca Pera vse žrtvoval. Noči, ki jih je prebedel, bi vedele povedati, s koliko ljubeznijo je prepisoval note, da bi rojaki v celem Pas-de-Calaisu čimprej imeli vse, kakor predpisujejo novi liturgični predpisi. Kot katoličan pa se ni zapiral ozko v naš krog. Aktivno je sodeloval pri poljskih skavtih in vodil njihov orkester »Iskra«. Pri tem orkestru so izdali okoli 12 plošč poljskih in tudi slovenskih melodij in pesmi. S svojo vestnostjo in pridnostjo je osvojil vse; zato je bil, četudi mlad, zaposlen kot učitelj mladih rudarskih kadrov.

Za njegov pogreb, 28. januarja, se je zganil ves rudarski revir v Bruay in v Divionu, kamor so ga spremljali ne le naši osiroteli rojaki, ampak tudi številni poljski in francoski prijatelji. Njegov pevski zbor mu je zapel pri maši in na grobu v slovo.

Dragi Pepi! Hvala ti za vse! Pokoj tvoji duši! Vsem tvojim naše iskreno sožalje!

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6., métro: Sèvres-Babylone. Slovenska pisarna — 7, rue Gutenberg (prtiličje, levo), Paris 15., métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Tečaj slovenskega jezika za otroke je enkrat na mesec v nedeljo popoldne ob treh v prostorih na 29, rue Boissonade, Paris 14. (13. marca — 17. aprila).

La Machine. — Sveta maša za Slovence bo v nedeljo, 20. marca, ob 11,15 v župnijski cerkvi. Vsi prijazno vabljeni!

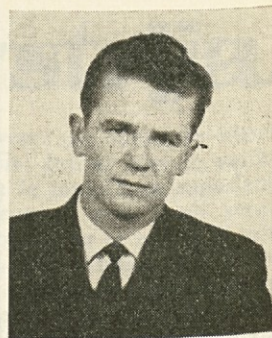
Vsem naročnikom »Naše luči« (bodisi da mi osebno plačajo, bodisi da so poslali po nakaznici), ki so priložili večji ali manjši dar za sklad lista, se prisrčno zahvaljujem! — Čretnik.

Iz vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne

Smrtna kosa je v januarju strašno zamahnila po naših rojaki. 14. 1. je umrl v Creutzwaldu Ferdinand Lavrin, rojen l. 1892 v Velikem hribu pri Zgornjem Tuhinju, cerkveno pokopan 17. 1. v Creutzwaldu, 15. 1. Rafael Kogej, daleč naokrog znan, slep 33

Matija Horvat iz Trnja v Pomurju se je 5. januarja letos v Franciji smrtno ponesrečil pri delu. Več o njem bereš lahko na str. 19 v 2. številki letošnjega letnika „Naše luči.“

let, pa vedno dobre volje. S citrami, harmoniko in kitaro si je lajšal večkrat težke ure življenja. Ob koncu svojega življenja je siromak veliko trpel in bil večkrat previden s svetimi zakramenti. Na zadnji poti ga je spremljalo izredno veliko rojakov in njegovih prijateljev v cerkev Cité Maroc in na pokopališče Ham-sous-Varsberg dne 18. 1. Od 28. julija 1954, ko se je poročil z Antonijo Turšič, mu je dobra žena stregla z obudovanjem vredno ljubeznijo do njegove zadnje ure. 20. 1. je umrl Jožef Šmid (Schmitt), 78 let star, cerkveno pokopan po sveti maši na Hochwaldu na novem pokopališču v Merlebachu 22. 1. Dne 25. 1. je umrl Feliks Casarec, ponesrečen z avtomobilom v Gersweilerju, cerkveno pokopan 29. 1. v Stiring-Wendel. Rojen je bil 1920 v Konjščici pri Litiji. Isti dan se je smrtno ponesrečil z avtom Jožef Videgar, rojen 1939 v Merlebachu, cerkveno pokopan v Freymingu 27. 1. 27. 1. je zadela kap v bolnici Franca Štamcar v Creutzwaldu, rojenega 1896 v Škocijanu pri Mokronogu, cerkveno pokopana 29. 1. v Creutzwaldu. 27. 1. je umrl Ernest Ropas, rojen 1933. v Merlebachu, cerkveno pokopan v nedeljo 30. 1. po pogrebni obredih in sveti maši na Hochwaldu; počiva na novem pokopališču v Merlebachu. 28. 1. je umrla Frančiška Kaliope, rojena 9. 3. 1886 v Konjščici, cerkveno pokopana 31. 1. na novem pokopališču v Merlebachu. Kljub slabemu vremenu je dobro slovensko mater

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem vsakemu posebej in vsem skupaj, prijateljem Slovcem in Slovenkam iz Bruay v Franciji, ker so me požrtvovalno obiskovali v bolnici v času moje težke bolezni. S tem so mi lajšali trpljenje. Posebna zahvala slovenskemu duhovniku č. g. Kavalariju, ki mi je veliko dobrega storil in mi omogočil vrnitev nazaj v Avstralijo. Dobra gospa Hojsinger mi je stregla ves čas, dokler me niso prevzeli na letalo. Bog plačaj! Sprejmite prisrčne pozdrave!

Hvaležna Marija Brodnik z družino.

spremljalo na zadnji poti zelo veliko rojakov. Vsem našim rajnim želimo iz srca večno veselje v naši končni, pravi domovini, sorodnikom pa izražamo globoko krščansko sožalje. Znamenje bratske ljubezni je velika udeležba rojakov pri pogrebi. Zahvala velja še posebno društvom, ki z zastavo in lepim petjem vzamejo slovo od svojih članov! Lepo je, ko gredo vsi v cerkev k sveti maši in molijo pri oltarju za mrtvega rojaka. Storite, rojaki, to vedno tudi v bodoče!

Mali dečko Anton Jankovič je prinesel v družino veliko veselje. Krstili so ga v Merlebachu 16. 1. Anica Ivanović, hčerka Stjepana Ivanovića in Katice Gustin, roj. v Creutzwaldu, je bila krščena v Merlebachu 6. februarja. — Vsem, tudi neprijavljenim otročičem, želimo vso božjo pomoč v življenju, staršem pa žive vere, da bodo skrbeli tudi za dušo svojega otroka!

V cerkvi v Merlebachu sta 3. febr. sklenila zakon Cirila-Milena Samec in Stanislav Lorek, v Überherrn pa Erik Lukovnjak z Regino Weiland dne 10. 2. Naj novoporočeni z ljubeznijo in potrpežljivostjo prebrodijo vse razlike vsled različne narodnosti!

Na prošnjo rojakov bomo tudi letos organizirali romanje v Lurd in sicer v mesecu avgustu z romarskim vlakom škofije Metz. Ta škofija ima zelo dobro organizirano romanje. V Metz u bomo vstopili in v Lurdu izstopili ter ostali 6 dni pri Mariji. Dan odhoda še ni javljen. Zvedeli ga boste gotovo že v prihodnji številki »Naše luči«. Danes omenjamo to, da že zdaj rojaki mislijo na to in se potem, ko

Albinček iz Merlebacha v Franciji na svoj najlepši dan.

Marijan Savinec iz kraja Jeanne d'Are (Moselle) v Franciji pozdravlja rojake...

bo objavljeno, pravočasno priglasijo. Pred tem romanjem pa bomo kot vsako leto pohiteli k Mariji z Brezij v Habsterdick. Letos je prvi maj na nedeljo. Vse nedelje so zasedene s svetimi mašami za domačine. Zato bo naše romanje k Mariji v Habsterdick na binškoštni ponedeljek 30. maja, kot smo to že imeli v podobnem primeru. Na ta ponedeljek bo cerkev v Habsterdicku ves dan prosta in bomo lahko nemoteno proslavili dopoldne in popoldne našo dobro nebeško Mater Marijo. Tudi na to že zdaj mislimo in uredimo vse, da bomo na ta dan prosti. Vsa društva pa prosimo, da bi tako, kot dosedaj, na dan romanja ne organizirali kakih izletov v druge kraje. Že sedaj tudi sporočam, da bom pred Veliko nočjo obiskal vse kolonije, povsod bo priložnost za spoved, sv. mašo in sv. obhajilo. Vsem bo naznanjeno pravočasno. Mraz in poledica ne bosta več delala težav. Zato vse vabimo v cerkev, da bodo še z večjim veseljem praznovali velikonočne praznike! — Našim dragim bolnikom v bolnišnicah in doma pa kličemo: nikar ne obupajte! Postni čas postavlja pred Vas Jezusa, Križanega; glejte Nanj, zaupajte Vanj, darujte Mu dneve in težke noči trpljenja! V teh mislih se spominja Vas vseh — Stanko iz Merlebacha.

Ob Luksemburgu

Tucquegnieux-Marine. — Svetovno zanimanje za Luno je tudi nas potegnilo v svoj vrtnec. Nekdo, ki pa ni Slovenec, mi je rekel: »Če bodo res prišli ljudje tja gor, ne bom več verjel v Boga.« Jako čudna logika, kajne? Lepše je povedala neka Slovenka: »Zdaj že nekoliko višje obračamo oči, Bog daj, da bi jih kmalu še v sonce in v zvezde, zlasti pa v Tistega, ki je vse to ustvaril.« — Spomnil sem se pri tem svojih študentovskih let. Eden mojih sošolcev je nekega dne res lepo deklamiral Gregorčičevo pesem »Soči«. »Lepo ste povedali,« ga je pohvalil profesor, toda nikar ne mislite sedaj, da ste tudi vi že Gregorčič.« — Lep nauk, ki nam pove, da človek samo spretno odkriva in »deklamira« to, kar je božjega, da pa zato še ni Bog in tudi ne bo.

Huda zima je marsikoga oplazila z gripo ali drugo boleznijo, zdaj pa že kuka pomlad skozi okno. Naj bi vsem, zlasti pa našemu težko bolnemu rojaku Završku prinesla zopet ljubo in zaželeno zdravje!

Aumetz. — Nismo še poročali, kako bogato obložen je prišel Miklavž med nas lansko leto v decembru. Razdelil je menda več kot 50 paketov med otroke in upokoјence. Po njegovi zaslugi so prišle na mizo še druge dobrote: kava, piškoti, vsakovrstno pecivo, vino jasno in nazadnje še prašič. Pečen pujssek na tak večer ni slabo. Lahko si mislite, da ni manjkalo dobre volje in veselja in plesa in petja tja do drugega dne zjutraj.

Nica

Novic, kolikor jih hočete! Morda je ena najlepših ona, ko smo mogli pozdraviti naše škofe iz domovine.

Za tem smo lepo miklavževali. Potem je

prišlo pričakovanje božičnih praznikov, ki so prehitro potekli. Novega leta dan so naši pričakovali v dveh večjih skupinah: ena pri Ferjančičevih, druga pri Žalikovih. Vsak se čuti v njihovih hišah prijetno.

Več rojakov si je v zadnjem času uredilo svoje ognjišče. Čelikovi so kupili kos zemlje ter si zgradili prijetno stanovanje — za silo — toda nameravajo zgraditi kaj večjega. Enako imajo Ferjančičevi pripravljeno zemljišče. Lebanovi so kupili stanovanje v že zgrajeni hiši. Tudi Furlanov Ciril z gospo Darinko je v novi zgradbi. Tomšičevi v Blausacs so kupili stanovanje v skrbni lju-bezni do svojih otrok. Vsak po svoje. Čestitamo!

Gospodična Teja Volkova je odprla svoje lastno podjetje: pralnico perila v Quartier St. Roch.

Krstili smo Ivančičevega Patrika. Danica in mož sta zares vesela nad takšnim dogodkom. Enako se je družinica povečala za enega člana pri Flegovih v Biot. Naj bi bili otroci srečni in naj rastejo v dobre otroke božje.

S porokami smo malo zaostali. Imamo pa »v načrtu« tri pare in, ko bodo pripravljene papirji, dokumenti, ko bomo zaplesali ob srečnem dnevu poroke, bomo to javili.

Današnji »Naši luči« so na področju Nice priložene položnice za plačilo naročnine za leto 1966. Lepo prosimo, da naj bi jo vsak poslal čimprej! Saj »Našo luč« radi čitamo. Vsakokrat jo težko pričakujemo.

Pater Jakob pravi — v imenu božjem — naj bi redno in z veseljem hodili k sveti maši. Saj je prijetno tudi po maši pred cerkvijo, ko si imamo toliko povedati drug drugemu! Poslušanje besede božje in prisostvovanje sveti maši je gotovo ena izmed izvolnitev onih svetih nauk, ki so nam jih podali pri nas naši dragi škofje iz domovine.

Ob lanskem obisku slovenskih škofov v Franciji: Pater Jakob razlaga mariborske-mu škofu dr. Maksimilijanu Držičniku (v sredi) in koprskemu škofu dr. Jenku (na desni) lepoto azurne obale (v Južni Franciji).

Dr. Pavel Robič, član vrhovnega sveta za izseljence pri papeški konzistorialni kongregaciji v Rimu ter dušni pastir slovenskih izseljencev v Italiji, je za Novo leto obiskal Slovence v Porurju. Na sliki ga vidimo, ko pridiga rojakom med slovensko službo božjo v Essenu v Nemčiji.

Nemčija

Bavarska

München. — V soboto, 29. januarja, sta se v cerkvi Sv. Janeza Nepomuka, imenovani tudi Asankirche, poročila g. Jože Kolar iz Suhorja in gđc. Terezija Ucmán iz Stopič. Mlademu paru želimo sreče, zadovoljstva in predvsem božjega blagoslova!

München. — V nedeljo, 30. januarja, je bila po slovenski maši, pri kateri je pridigal č. g. Zdravko Reven, v prostorih Hacherhausa pustna prireditev s plesom in srečolovom. Glavni dobitki so bili filmska kamera, radioaparát in tranzistor. Program so še poživljali razni nastopi in nagradno tekmovanje. — Vzdušje je bilo prijetno, čeprav je bilo nekaj režijskih napak: mikrofón ni deloval, pa tudi domačih vin ni bilo, kot je bilo vnaprej javljeno... Vendar to ni motilo preveč, vsi so bili zadovoljni, da so se lahko zabavali po domače v krogu znancev in prijateljev. Naj poudarim še to, da se je večina gostov res lepo dostojno zadržala. — Vsem sodelavcem, ki so pripomogli, da je prireditev uspela, se pristrčno zahvaljujemo.

Na Bavarsko in v München še vedno prihajajo novi delavci in delavke iz domovine, pogosto tudi v okviru dogovorov med nemškimi podjetji in podjetji iz Slovenije. Pri tem pa se ni mogoče ubraniti občutka, da je to nov način trgovanja z delavno silo, zelo

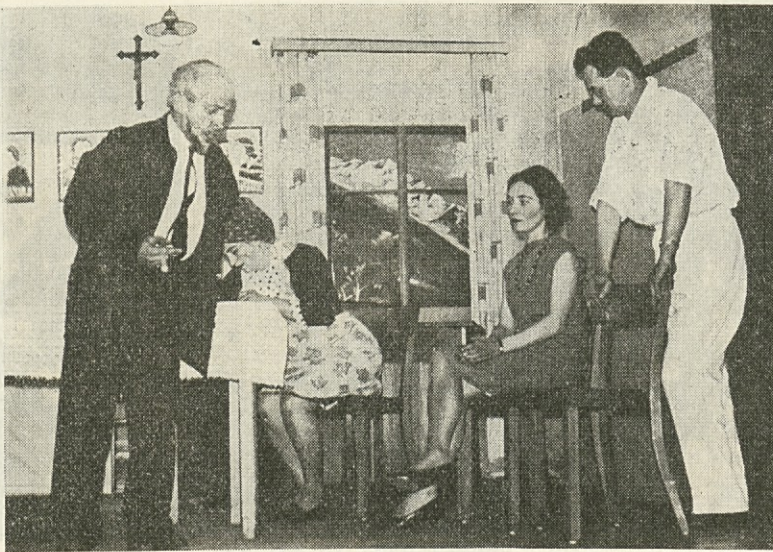
podoben kapitalističnemu izkoriščanju: delavci namreč ne dobijo polne plače izplačane v nemških markah. Del plače nemško podjetje izplačuje podjetju v Slovenijo, ki obdrži valute in sorodnikom delavca (ali pa na njegov bančni račun) v domovini izplača ostanek v dinarjih. Naj vsakdo sam presodi, če je to pošteno!

Württemberg

V soboto, 22. januarja, je bila v župnijski cerkvi St. Maria v Stuttgartu krščena Irena, hčerka prvorojenka Janeza Peterlin in Ivanke, roj. Geršak, stanujočih v Hohenackerju pri Waiblingenu. Srečnim staršem čestitamo. Poroke smo imeli zopet štiri: 14. januarja sta stopila pred oltar v cerkvi St. Maria v Stuttgartu Edvard Lipovšek iz Škofje Loke in Ivanka Pustišek iz Koprivnice pri Mariboru; 21. januarja v župnijski cerkvi sv. Janeza v Sigmaringu Franc Prigl iz Maribora in Emilija Franjo s Kraljevega vrha pri Zagrebu; 28. januarja v cerkvi St. Maria v Stuttgartu Vladimir Mustar in Eleonora Lorber, oba iz Brežic ob Savi; 5. februarja v isti cerkvi Rajko Košar iz Sevnice in Ivanka Znidaršič iz Novega mesta, stanujoča v Aalenu. — Vse štiri pare naj spremlja božji blagoslov v novem stanu!

Sv. maše so bile zadnji čas še kar dobro obiskovane; prve nedelje po Novem letu se je le videlo, da se jih precej še ni vrnilo z božičnih počitnic, ki so jih bili šli obhajati v domovino. Vse priznanje pa zlasti rojakom Unterkochena in Aalena, ki so zopet imeli službo

Dramatski odsek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi v Belgiji je predvajal na prireditvi v Oberhausenu v Nemčiji 30. januarja letos igro „Glavni dobitek“. Igro je režiral g. Ivan Kodeh.

božjo v nedeljo 23. januarja. Po številu udeležencev pri sv. maši bodo oni kmalu na prvem mestu za Stuttgartom.

Pfalz

83 let je dopolnil Anton Pavlič iz Hauptstuhla. Še pri moči in dobri volji je 12. januarja slavil ta jubilej v krogu družine. Najstarejši sin Anton, ki živi v Argentini, je prav te tedne na obisku v Evropi — tako je bilo veselje še večje. Bog živi slavljenca!

Porurje

Živahno življenje je začela naša porurska fara v letošnjem letu. Na žalost nismo zabeležili le veselih dogodkov, kot je 5 krstov in 4 poroke, ampak tudi 5 nenadnih smrtnih primerov. Toliko smrtnih nesreč v enem mesecu še nikoli nismo zasledili.

Začnimo poročati najprej o **krstih!** V Solingenu je bil krščen Tomažek Magdič, prvorojenec Viljema in Ane. V Essenu so dale kar tri družine krstiti svoje malčke: Skrbina Alojzij in Hedvika hčerko Melito; Rupert Potočnik in Marija hčerko Brigito, Polojac Danica sinka Petra. Krščena je bila še Bošiljka Pija, hči Vladimira in Barice. — Čestitamo.

Poročili so se: Štefan Bojnec iz Bogojine v Prekmurju z Marto Sukič iz Murske Sobotice; Danijel Leban iz Šmihela pri Gorici s Katarino Fonfara iz Wuitza; Leopold Koren iz Loke pri Staršah z Margareto Mali iz Maribora; Viljem Magdič iz župnije Slivnica pri Mariboru in Ana Antonič iz Radenc, župnija Kapela. — Čestitamo.

Smrt je imela v januarju med našimi rojaki pravo košnjo. Nepričakovano in nenadno je

pobrala 5 oseb. Segla je po mladih in odraslih. Takole si je zbirala svoje žrtve: Ivan Žmavc se je peljal s svojo ženo in 13-letno hčerko Dragico na pogreb svojega očeta k Sv. Barbari v Slovenskih goricah. V kraju Rottenmann v Avstriji je prišlo do take prometne nesreče, da je bila hčerka Dragica takoj mrtva in je oče na posledicah nesreče dva dni pozneje umrl v bolnici. Žena, ki je avto vozila, je morala s hudimi posledicami v bolnico. — Tretja smrtna žrtev je bila šestletna Sonja Porovne iz Burscheida. S svojo prijateljico se je šla na led bližnje mlake drsat, pri čemer se je led udrl in je revica utonila. Šele po štirih urah iskanja so je potegnili iz vode mrtvo. — Četrta žrtev v januarju je bil 34-letni slovenski fant Franc Sinraj v Burscheidu, ki ga je zadela srčna kap. Fant je bil doma v Radljah. — Višek tragičnosti pa je bila v januarju smrt slovenske žene in matere treh otrok iz Rajhenburga, ki je zadnji čas delala v Essenu. Na glavno postajo Essen je šla čakati svojega moža, ki ji je poslal telegram, da pride k njej na obisk 27. januarja. Ko je mož prišel, je zvedel le nadvse žalostno novico, da je ženo povozil vlak do smrti. Kako je prišlo do te nesreče, še ni razčiščeno. — Vsem sorodnikom in znancem, ki so jih naštetih smrtni slučajih težko prizadeli, naše iskreno sožalje!

Norveška

Naš dolgoletni naročnik Djuro Uglar iz Haganana, Slattum, je že od 15. decembra 1965 v bolnici. Želimo mu skorajšnje izboljšanje zdravja!

Slovenski pevski zbor „Jadran“ iz Charleroi v Belgiji poje na slovenski prireditvi v Oberhausenu v Nemčiji 30. januarja letos. Zbor vodi g. Ivan Kodeh.

Kulturno doživetje Slovencev v Porurju

Srečanje med Oberhausenom in Charleroiem.

Bravcem »Naše luči« je dobro poznano živahno kulturno delovanje Slovencev iz okolice Charleroi v Belgiji. Tamkajšnji slovenski izseljenski duhovnik Kazimir Gaberc, ki je sam umetnik v slikanju in sestavljanju kulis (prej je bil v Španiji profesor nisanja), ima tudi srečno roko pri povezovanju ljudi pevskih in dramatskih sposobnosti na svojem področju. Plodno sodelovanje med njim in g. Ivanom Kodehom, ki je po poklicu sicer rudar, a je obenem duša pevskega in dramskega odseka v Charleroi, je rojakom v Charleroi in iz okoliških krajev pripravilo v zadnjih letih že marsikatero prijetno družabno srečanje in kulturno doživetje.

Ni se torej čuditi, da so za 30. januar Slovinci iz Porurja povabili Slovenski pevski zbor »Jadran« in Dramatski odsek »F. S. Finžgar« iz Charleroi v Oberhausen na gostovanje. Zanimanje za to prireditve je bilo med rojaki v Porurju tolikšno, da so bile vse vstopnice že v naprej razprodane. Škoda le, da za tisto nedeljo ni bilo mogoče dobiti kake večje dvorane.

Gostje iz južne Belgije so naše ljudi v Nemčiji navdušili s petjem in igro. Pevski zbor »Jadran« je namreč na prireditvi ubrano zapel venček slovenskih narodnih pesmi, od katerih sta »Triglav, moj dom« in »Žabe« poslušalcem še posebno ugajali. Igra »Glavni dobitek«, ki so jo zaigrali člani dramskega odseka »F. S. Finžgar« pa je gledavce navdušila zaradi problemov, ki jih načanja, kot tudi zaradi šaljivih prizorov. Vsi igralci so se potrudili, da so svoje vloge lepo podali.

Slovinci iz Porurja se gostom iz Belgije — pevcem in igralcem — za gostovanje toplo zahvaljujejo. Posebna zahvala velja voditelju zbora in režiserju igre, g. Kodehu, ter g. župniku Gabercu, ki je potovanje organiziral in vodil. Tako dolga pot čez mejo v drugo državo zahteva namreč veliko priprav in potov.

Ljudsko gibanje: Tokrat ni ne krstov ne porok. Morda je vzrok huda zima. Upajmo, da bo po Veliki noči kaj več življenja. Tudi ni slišati, da bi bilo kaj bolnikov, vsaj po bolnišnicah ne. To je seveda zelo razveseljivo, ker zdravje je eden največjih božjih darov, posebno za nas, ki se po svetu potikamo. Tukaj menda mrzli severni zrak vse bacile pobije. Edino revmatizem je bolezen, ki tukaj dobro »uspeva« in se je ne da zlepa pregnati. Toda to je taka »malenkost« (za tiste, ki je nimajo!), da navadno ni treba zato v bolnišnici ležati, ampak jo človek lepo potrpežljivo okrog prenaša, četudi včasih na palico oprt.

Postni čas: Začenjamo spet post, ki bi naj bil čas pogostejše in gorečnejše molitve. Bil pa bi naj tudi čas »pospravljanja« v božjem templju, ki je naša duša, in to s temeljito spovedjo in s prejemom sv. obhajila. Da boste to lahko opravili, bo vaš slovenski duhovnik prišel okrog v postu, kolikor bo mogel; kar pa ne, pa takoj po Veliki noči. Povsod boste dobili prej pismeno sporočilo, pa tudi v cerkvi vam bo oznanjeno. Obvestite pa o tem tudi tiste vaše rojake, ki so v zad-

njem času prišli, ker slovenski duhovnik mor-
da še ne ve zanje. Izrabite priložnost, ker
posebno v oddaljenih krajih in tam, kjer vas
ni veliko, je nimate pogosto, kot sami veste.
Slovenska sv. maša: Enkrat smo že poročali,
da je v Malmö vsak mesec na četrto nedeljo
ob 18. uri sv. maša v slovenskem jeziku v
katoliški cerkvi na Erik Dahlbergsgatan
28. Danes to poročamo še enkrat, posebno
za tiste, ki stanujete dalje proč od Malmö,
na primer v Lanskrone, Hälsingborgu itd., pa
imate svoje avtomobile. Če pridete v Malmö
na obisk k svojim prijateljem, pridite z nji-
mi skupaj k sv. maši. Čim več nas bo, tem
lepše in ubranejše bo skupno petje in tem
bolj nas bo Bog vesel.

Tudi v Göteborgu in Jönköpingu je stalna
sv. maša in sicer vsak drugi mesec na drugo
nedeljo v mesecu: v Jönköpingu bo torej
prihodnja 13. marca, v Göteborgu pa 10.
aprila, to se pravi ravno na Veliko noč. V
Göteborgu je maša vedno ob 9,15 in, ker je
ta sv. maša farna, to se pravi za vse vernike,
ne samo za naše, je v švedskem jeziku, samo
berilo in evangelij se bereta v slovenskem
jeziku in na koncu maše je slovenska pridiga.
V Jönköpingu je pa sv. maša včasih ob enaj-
stih in potem je ravno taka kot v Göteborgu,
ker je farna maša, včasih pa je ob 12,30 in
takrat je vse v slovenskem jeziku. 13. mar-
ca bo sv. maša v Jönköpingu kakor tudi v
Sävssjö, uro za obe pa boste zvedeli pismeno
v pravem času in tudi v cerkvi jo bodo ozna-
nili.

V ostalih krajih, kjer je manj Slovencev, je
sv. maša od časa do časa, kolikor je pač du-
hovniku mogoče.

**»Kandidatom« za Švedsko iz zapadne Evro-
pe.** — Slišimo in beremo, da je med našimi
izseljenci v raznih zapadnoevropskih drža-
vah precej takih, ki bi radi prišli na delo na
Švedsko. Te bo gotovo zanimala vest, ki so
jo te dni objavili švedski časopisi, da je nam-
reč še sedaj po taboriščih na Švedskem okrog
600 Jugoslovanov, ki čakajo na delo. Prišli
so že v jeseni, nekateri že v septembru, pa
še vedno čakajo in bodo do pomladi čakali
»odrešenja«. Zadnje čase se tudi vedno po-
gosteje dogajajo primeri, da naši emigrirajo
iz Švedske naprej, v Kanado ali v Avstrali-
jo, nekateri pa celo — nazaj domov. Kaj
je temu vzrok? Večina si je ustvarila vse pre-
več optimistične pojme o standardu na Šved-
skem, pod vplivom reklame, ki pa ne prihaja
od Švedov samih. Če vprašate Švede same
na njihovih diplomatskih zastopstvih, na
konzulatih, vam bodo povedali jasno in ob-
jektivno sliko o tem in vam dali tudi lite-
raturu v vam razumljivem jeziku, potem pa
sami primerjajte in se odločite.

Te vesti pa tudi potrjujejo resničnost dveh
ljudskih pregovorov. Prvič: »Ni vse zlato,

kar se sveti«, in drugič: »Bolje je: Drži ga!
kot: Lovi ga!« To naj velja tudi v premi-
slek tistim, ki imajo v kateri koli zapadni
državi stalno delo in že kolikor toliko po-
znajo tamkajšnje razmere in znajo jezik, pa
brez prave potrebe silijo nekam naprej v ne-
gotovo, pa verjetno samo na videz boljšo
bodočnost. Dejstvo je, da si dandanes v za-
padni Evropi, če se selite iz ene države v
drugo, mnogo ne preberete. Pri odločanju
namreč ne smete upoštevati samo ekonom-
skega vidika, koliko se zasluži, ampak mnogo
drugih, važnejših vidikov: možnost vživetja
v nove, popolnoma neznanne razmere; mož-
nost prave in krščanske vzgoje otrok, če ima-
te družino; medsebojnega razumevanja v
družini; znanje oz. neznanje jezika; manjša
možnost priti do relativno višjega zaslužka
zaradi neznanja jezika, posebno za tiste, ki
bi hoteli biti zaposleni v svojem poklicu. In
tujega jezika se ne naučite v nekaj tednih.
Za skandinavske jezike je našim ljudem, če
so mladi, od 35 do 40 let, potrebno najmanj
2 do 3 leta, če se seveda sami potrudijo za
to, starejši se jih pa navadno nikdar ne nau-
če. Pa tudi v vprašanju zaslužka ni gotovo,
da kaj pridobite, če gledate malo naprej in
ne samo na trenutno stanje. V zapadni Evro-
pi gre namreč razvoj v tem oziru v smeri
izenačenja standarda. To se pravi, da tiste
države, ki so malo zadaj, napenjajo vse sile,
da dosežejo druge, tiste, ki imajo pa za kak-
šen odstotek višji standard, bolj po malem
gredo naprej ali pa stojе.

Premislite vse to, informirajte se na konzul-
atih, potem se šele odločite!

Nizozemska

V družini g. Slavka Strmana v Heerlenu,
voditelja slov. folklorne skupine na Nizo-
zemskem, se je rodila hčerka, ki je pri sv.
krstu dobila imena Monika, Karolina, Stan-
islava. K družinski sreči toplo čestitamo!

Ge. Žohar iz Hoensbroeka, ki je spet bila
prisiljena iskati zdravniško pomoč v bolni-
ci, se je zdravje obrnilo na bolje. Bog jo po-
živi!

Tiho se je poslovil od nas g. Gabrijel Černu-
ta iz Heerlerheide. Dolga leta je bolehal na
rudarski bolezni. Ni bil poročen. Rodil se je
v Boycu pred 63 leti. V bolezni, ki je traja-
la več let, so mu z vzorno požrtvovalnostjo
stregli njegovi sosedje Domevščekovi, za kar
jim izrekamo toplo zahvalo. Pokojnik je bil
dober kristjan. Dokler je mogel, se je redno
udeleževal službe božje in prejemal svete
zakramente. Lepo število rojakov ga je
spremljalo na zadnji zemeljski poti. Naj
počiva v miru!

Marijan Marolt dela za Slovence

Med plodovite slovenske kulturne delavce v inozemstvu spada tudi slovenski odvetnik Marijan Marolt, ki živi v Buenos Airesu v Argentini. Po rodu je iz Vrhnike pri Ljubljani. Po gimnazijski maturi se je vpisal na ljubljansko univerzo ter študiral pravo in umetnostno zgodovino. Kot odvetnik je deloval pred zadnjo vojno v Celju in na Vrhniki.

Leta 1945 je odšel g. Marolt v inozemstvo, ker pod sedanjo oblastjo ni videl možnosti za svobodno življenje in kulturno ustvarjanje. Kot vsakemu Slovencu, posebno še narodno zavednemu in kulturno zainteresiranemu človeku, se je tudi njemu že v prvih mesecih bivanja na tujem stavilo vprašanje, kakšen odnos naj si ustvari do slovenstva v novih okoliščinah. Vedel je namreč, da marsikateri slovenski izobraženec izgubi smisel za slovensko stvar, čim zapusti rodno grudo in je postavljen v tuje okolje, ker smatra, da je asimilacija pač najbolj koristna njegovemu materialnemu stanju. Marijan Marolt pa se v svoji ljubezni do slovenstva ni mogel odločiti za tako pot. Kot zaveden Slovenec je videl dolžnost, da tudi v tujini nekaj napravi za slovenski narod in da ga zgolj skrb za materialno blaginjo ne sme izneveriti narodu.

G. Marolt je bil najprej skozi tri leta profesor na slovenski gimnaziji v Senigalliji v Italiji. Ko se je leta 1948 vselil v Argentino, mu za prvi čas ni preostalo drugega kot prijeti za ročno delo in prosti čas posvetiti slovenski skupnosti v Buenos Airesu. Od leta 1954 naprej je tajnik pri „Slovenski kulturni akciji“ in vodja njenega umetnostnega in zgodovinskega odseka. V okviru Slovenske kulturne akcije, ki je žarišče vsega slovenskega kulturnega dela v izseljenstvu, je njegov trud obrodil bogate sadove. Leta 1956 je izdal roman „Zori noč vesela“, nato sestavil Zgodovinski zbornik in knjižico „Slovenska kulturna umetnost v zamejstvu“. Napisal je nadalje povesti „Prvi letnik“, „Buhkando trababo“, „Žena, dar božji“, „Spomini umret“, „Andrej iz Konjic“. Poleg tega je napisal več člankov umetnostno-zgodovinske, zgodovinske in etnografske vsebine ter mnogo literarnih, umetnostnih in gledaliških kritik.

Bravci „Nāše luči“ g. Maroltu k njegovemu kulturnemu delu za Slovence prirsčno čestitamo.

Na Dunaju bodo letos tretjič podelili tako imenovano »Herderjevo nagrado«. Podeljujejo jo tudi uglednim mozem v bližnjih srednjeevropskih in vzhodnih državah, če so zaslužni za ohranjanje kulturne dediščine narodov. Te nagrade bo letos deležen tudi slovenski kulturni delavec dr. Niko Kuret, ki je objavil že številna narodopisna dela. Še ni dolgo, ko je v Celju izšla njegova knjiga o spomladanskih običajih in navadah med Slovenci.

Od leta 1938 je deloval v Aleksandriji v Egiptu kot dušni pastir slovenskih naseljencev frančiškanski pater Jozafat Ambrožič, doma iz Gorij pri Bledu. Med vojno je bil tudi kurat jugoslovanskih kraljevih edinic na fronti v Libiji, po vojni pa spet dušni pastir egiptovskih Slovencev s sedežem v Kairu. Dosegel je tudi čast kornega škofa. Nedavno je resno zbolel in zdravniki so mu svetovali zmernejše podnebje, kot je egiptovsko. Odločil se je, da odide v Galilejo in sicer v Tiberiado ob Galilejskem jezeru, v izraelski

državi. »Po 28 letih delovanja zapuščam dolino faraonov,« piše. »Ko sem prišel v Egipt sem našel tu nad tisoč slovenskih vernikov, zapuščam pa jih največ sto. Vse je odpotovalo odtod. Nasserjeva vladavina ne nudi raja tujcem. Od 50.000 Italijanov je tu sedaj le še tisoč. Tu ni več bodočnosti.« V Tiberiadi delo ne bo naporno, saj je tam danes malo katoličanov. Bo pa primerno za njegovo zdravje in za njegova leta.

Ob koncu lanskega leta je smrt ugrabila avstralskim Slovencem malega Janka Coperja in mladega moža, očeta dveh nedoraslih otrok Stanka Domjanica. Doma je bil v Prekmurju, smrt pa ga je našla na motorju pod avtomobilom.

Tudi rojaki v Venezueli, državi Južne Amerike, so se odločili, da priredijo vsako leto dan, ki mu bodo rekli »Slovenski dan«. Prvi tak dan je bil v nedeljo, 30. januarja 1966, v kraju Guige pri Caracasu. Poleg službe božje je bil na programu tudi nastop pevskega zbora, deklamacije, govor in družabna prireditvev.

V gledališki dvorani mesta Mar del Plata je bil decembra festival slovenske pesmi. Organiziral ga je pevski zbor argentinskega-slovenskega društva »Zarja«. Pišejo, da je prireditev, pri kateri je sodelovalo več zborov, sijajno uspela in dvignila ugled tamkajšnje slovenske skupnosti. Na skupnem banketu je bilo kar 250 pevcev. Iz vseh govorov ob tej priliki je odsevala velika ljubezen do slovenskega naroda in naše narodne pesmi, ki je poleg slovenske knjige najvažnejši in najučinkovitejši faktor za ohranjanje naše narodne zavesti in ponosa.

Med rojaki v Argentini izhaja že dolgo let verska revija »Duhovno življenje«. Nedavno je izšla prva številka 33. letnika v lepi opremi. Ima tudi prilogo za mladino »Božje stezice«. Priloga izhaja že 14. leto.

Po Kanadi je raztresenih veliko rojakov tudi po daljnih krajih, kjer ni slovenskega duhovnika. Od časa do časa pride mednje kak naš duhovnik, da se zberejo in po domače molijo, imajo službo božjo in sestanek. Eden teh duhovnikov popisuje dogodek, ki ga je doživel pred nekaj meseci v kraju Taber v prostrani pokrajini Alberti, na sredi Kanade. Tam je središče pridelovanja sladkorne pese. Srečal je moža in ženo, oba stara 71 let. Slavila sta ravno prvo obletnico poroke. Steklenica »močnega« in kopica sladkega peciva je bila na mizi, v srcih pa

veselo razpoloženje. Misionar ni mogel odkloniti vabila, da naj prisede. Zakonca sta bila nadvse počaščena, da je zaneslo domačega duhovnika v njuno hišo tako nepričakovano in prav na ta njun slovesni dan. Beseda je dala besedo in žena je rekla duhovniku: »Gospod, če bi se imela še kdaj možiti, nikdar več ne bi vzela takega dedca, kakor je ta moj mož. Vse mi razmeče in na nobeno stvar ga ne morem navaditi, kakor bi sama hotela. Pa ga imam vseeno rada...« in ljubeznivo ga je pobožala po licu. Ona je bila vdova, on pa zakrknjen samec, ki je šele malo pred koncem življenja spoznal, da je lepše biti mož...

V Argentini v Južni Ameriki so imeli Slovenci ob koncu lanskega leta dva novomašnika. Marijan Bečan je imel novo mašo med rojaki v kraju San Martin, Edo Škulj pa med rojaki v mestu Boulogne. Tako se je tudi letos med argentinskimi našimi rojaki glasila starodavna pesem »Novomašnik, bod' pozdravljen, od Boga si nam poslan!«

Tokrat je založba Slovenska kulturna akcija izdala gramofonsko ploščo. Na njej je posredovala svetu nastop kvarteta Fink, treh sester in brata, ki so začeli peti že med vojno v ljubljanskem radiu in nastopajo danes v Argentini. Na eni strani te velike plošče so lepo izvedene narodne pesmi, na drugi strani pa izvirne skladbe raznih pesmi. Skladatelj pesmi je prof. Alojzij Geržinič.

Rezbar Jože Žerovnik, doma iz Vodic na Gorenjskem, je v Argentini, kjer zdaj živi, priredil razstavo svojih kipov in reliefov. »Kadar bomo govorili o slovenskih izseljenških umetnikih, ne bomo mogli iti mimo Žerovnika«, je zapisal o njem Marijan Marolt.

V Brooklynu v Sev. Ameriki je sedež Lige katoliških slovenskih Amerikancev. Za njeno dobrodelno delovanje so prispevali rojaki v Združenih državah lani 1.545 dolarjev brez kakšnih posebnih prošenj. Ob božiču in Veliki noči ji ljudje največ darujejo.

»Desetega brata« so igrali v Torontu v Kanadi. Dne 26. februarja mineva ravno 65 let, odkar je bila ta igra prvič uprizorjena v Ljubljani. Igra je narejena po znamenitem Jurčičevem romanu.

Silvestrovali so naši rojaki v Torontu na zadnji dan lanskega leta že v novem Slovenskem domu. Ta dom so sezidali na Pape Aveniji in so ga slovesno otvorili 29. januarja letos. Ta proslava je bila krona vseh proslav.

saj pomeni postavitev Slovenskega doma zunanje pričevanje »slovenske volje«, živeti in delati kot Slovenci in za Slovence tudi sredi tujine.

Britanska radijska družba je povečala slovenske radijske oddaje. Namesto četrte ure vsak večer bodo odslej oddajali v slovenščini pol ure. Odslej bodo na tem radiu v službi 4 slovenski napovedovalci in ena tipkaričica.

Mnogi žele priti enkrat v svojem življenju na visoke gore, posebno na zelo nevarne in nedostopne. Tako tudi v Argentini nekateri Slovenci radi gredo kilometre in kilometre daleč, da pridejo do andskega pogorja. Toda gore zahtevajo včasih žrtev. V Andih je našel smrt izseljenski duhovnik Jože Kastelic. Ledeni grob je našel 1. 1964 v njih tudi slovenski gornik Tonček Pangerc. Zdaj pa je prišla vest, da sta izginila za vedno pod Tronadorjem v Andih dva mlada Slovenca, Božo Vivod in Tomaž Kralj, sin rajnega voditelja goriških Slovencev Janka Kralja.

»Veseli dom« je naslov lepe slovenske knjige za učenje slovenskega jezika, ki je izšla v Kanadi. Po slovenskih šolah imajo tam lepo število otrok. Zato jim bo ta knjiga res koristila. Te dni smo zvedeli, da so natisnili istotam tudi drugo šolsko knjigo »Materina beseda«. Učitelji šole, ki so obe knjigi s premislekom sestavili, so s tem opravili veliko narodno in kulturno delo. Čestitamo jim k uspehu! Sedaj naj le še rojaki po teh knjigah radi sežejo in pomagajo otrokom pri učenju. Vsakega otroka, ki mu pomagaš, da se nauči kaj slovenskega, obogatiš, našemu narodu pa narediš koristno delo.

Slovenski športni klub v Clevelandu v Združenih državah ameriških je izvolil svoj nov delovni odbor.

Življenje je sveta reč

(Nadaljevanje s strani 7.)

človeka, zato je tudi tisto malo bitje, ki ga nosi pod srcem, človek. Tudi ta še nerojeni človek ima nedotakljivo pravico, da ga mati ljubi, varuje, hrani in z materinsko skrbjo izroči luči sveta in potem vzgoji za luč večnosti.

Žena z materinstvom uresničuje načrte Previdnosti, ker je Stvarnik v njeno bitje položil zmožnost materinstva in željo po njem. Žena je po svoji naravi mati življenja in po svojem najglobljem nagnjenju želi služiti življenju. Žena je poklicana k naj-

večji požrtvovalnosti, da se daruje in živi za drugega.

Zato uboj nerojenega otroka pomeni napad na samo naravo žene, na človeštvo sploh in na Cerkev, skrivnostno Kristusovo telo, ki bi mu s krstom moralo biti pridruženo tudi to malo človeško bitje. Nihče nima pravice iz kakršnih koli razlogov naravnost vzeti nedolžnemu človeku življenje, najmanj pa zato, da bi si svoje življenje napravil brezskrbnejše in lažje. Človeška vest obsoja hudodelstva zadnje svetovne vojne, a kje je zdaj ta vest, zakaj molči, ko se godé enaka hudodelstva nad daleč večjim številom človeških bitij?

Ob številkah splavov v naši domovini se človek naravnost zgrozi. Nekateri kraji imajo stalno iz leta v leto več mrtvih kakor rojenih. Bolj ljubijo smrt kakor življenje in tako drve tudi v svoj telesni pogin. Krščanski starši! Brez žrtve in velikodušnosti se v zakonu ne da spodobno živeti. Pravi smisel za žrtev in ljubezen je mogoče imeti samo v luči nadnaravnih in večnih resnic.

Podpisani nadškofje in škofje slovesno izpovedujemo, da je vsak naravnost hoténi in izvršeni splav pred Bogom velik greh, zaradi katerega tudi vse vernike, ki pri tem sodelujejo, zadene cerkvena kazen izobčenja.

Prebujena vest in krščanska zavest morata v javnem mnenju spet vrniti spoštovanje človeškemu življenju!

ŠMEH JE ZDRAV

K zdravniku pride mož, ki ga že precej boli noga. Zdravnik ga preišče.

»Za božjo voljo, saj imate počeno kost. Zakaj pa niste prišli že prej?«

»Da, gospod doktor! Toda vedno, ko sem tožil, da nekaj ni v redu z menoj in mojo nogo, me je žena prepričevala, da moram nehati s kajenjem.«

*

»Vaš nečak je torej v Ameriki?« vprašuje stari profesor.

»Da, to se pravi, ne. Hotel je pravzaprav v Ameriko, toda pred kratkim je pisal iz Južne Afrike.«

»Hm, hm. V geografiji je bil vedno slab.«

*

»Norec, norec sem bil, ko sem te poročil!« obupano vpije mož.

»No, no, norec si bil že prej!« mu odvrne žena.

Koprivov Nace

Koprivov Nace in njegova žena sta bila zelo zanimiv par. Kakšen dan sta se zelo rada imela, včasih je bilo pa ravno narobe. Kadar je Nace pozabil priti domov za večerjo in se je pozno primajal domov zelo vesel, se je Katra zelo jezno držala, kakor da ga ne pozna. Nič se ni oglasila; če se je pa slučajno Nace zadel ob kak stol, je bilo zadosti, da se je takoj vlila ploha vseh dotlej zadržanih besed: »Ti pokora nemarna! Jej, kam sem gledala, da sem to pokoro vzela!«

»Lej, lej, kako je naša Katrca špičasta! Ti misliš, da sem pijan, pa nisem, samo malo predolgo sem se zadržal. Kaj hočeš, Katrca, ko je bilo pa tako strašansko veselo!«

»Če je tako lepo tam, zakaj pa kar tam ne ješ in spiš?«

»Ja, saj bi, ampak saj veš, da moram nazaj domov k tebi. Saj veš, da te imam rad, Katrca,« je odgovarjal mož.

Pa so prišli drugi dnevi in Nace in Katra sta se včasih sporekla, včasih malo bolj, včasih malo manj. Kadar je bila Katra zelo nejevoljna, je šla k župniku potožit. Župnik jo je potolažil in spet je bila mirna Bosna. Čez par mesecev je bila zopet pri župniku. Župnik ji je naročil, naj reče možu, da ga hoče on, župnik, videti.

Župnik ga je malo pokregal, pa je rekel Nace: »Veste, kaj gospod župnik, ta baba je od dneva v dan bolj sitna, težko je živeti z njo.« — »Malo potrpi, pa bo vse dobro!« je rekel župnik. Nace je šel domov. Nekaj časa je bilo vse lepo mirno. Pa se je prigodilo, da je spet šla žena k župniku. »Kaj ste spet tukaj? To je pa že od sile!« je rekel župnik. »Pojdite domov in pripeljite Naceta s seboj!«

Drugi dan takoj po maši sta bila Katra in Nace v župnišču. Kmalu so se odprla vrata in vstopil je župnik. »No, ali sta prišla? Vesta kaj, jaz sem že do grla sit poslušati vajine pritožbe. Če sta sita drug drugega, sem jaz vaju obeh. Torej, če ne moreta skupaj živeti, pa pojdita narazen! Kjer smo vaju zvezali, vaju bomo tudi razvezali. V nedeljo pridita v cerkev točno ob eni popoldne.«

Odšla sta oba molče. Med tem časom se je raznesla po vsej okolici novica, da bosta Katra in Nace dobila cerkveno razporoko. Ženske so si hitele dopovedovati to čudno čudo. Katoliška Cerkev bo dala razporoko!

V nedeljo popoldne točno ob eni uri je bila cerkev natlačeno polna. Kmalu sta Nace in

Katra romala pred oltar kot prvič. Nato se je prikazal župnik s strežniki. Pomignil jima je, da naj pristopita pred oltar. Župnik je začel moliti iz debele knjige, dolgo je molil in potem ju je z žegnano vodo poškopil. Zopet je začel moliti in po cerkvi so donele latinske besede, ki jih je župnik glasno izgovarjal. Zopet ju je poškopil in naprej molil in zopet kropil. To je ponovil župnik tolikokrat, da je slednjič blagoslovljene vode zmanjkalo, poslal je strežnika v zakristijo po vodo. Kar naprej je molil in ko je strežnik prinesel poln vrč žegnane vode, se je pričelo kakor od kraja: molil je in kropil.

Po dolgem času se je Nace pogladil po laseh in licu. Voda je kar z njega tekla, bil je ves premočen. Slednjič se je Nace opogumil: »Ja, gospod župnik, ka — kako dolgo bo pa to trajalo?« Župnik se je ustavil, pogledal iznad svojih očal premočeni par in rekel: »Dokler ne bo eden izmed vaju utonil.«

Iz »Amerikanskega Slovenca«

Uganke

NOVE BESEDE

SIRČEK — REZENJ — PLAMEN — SLAVKA — LOSICA — SKOPJE — ŠMARJE — ZVEZEK — STANJE — POLICA — VRETJE.

Vsaki od zgoraj navedenih besed spremeni drugo črko, tako da dobiš nove besede znanega pomena. Potem preberi po vrsti navzdol nove črke, da dobiš naslovnega junaka povesti Frana Levstika.

NAPREJ — NAZAJ

Sadna pijača, brana nazaj, žvižga in poje, da je kaj.

ISKALNICA

BRKONJA — SLOVENEK — KOZAREC — POSADKA — ŠTORKLAČ.

V vsaki od zgornjih besed poišči po eno žival. Začetnice teh najdenih živali, brane po vrsti navzdol, dajo domačo žival.

REŠITEV UGANKE

»Misel na črticah« v zadnji številki se glasi:

Pražival, Jenisej, poletje, podbor, nobleša, obelisk, puščoba, histerik, kombine, pasta. — Življenje je podobno blisku. Oba hitro mineta.

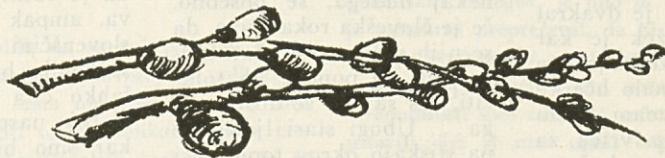

Mačice, mačice . . .

Si že kdaj pomislil, zakaj tako zgodaj odganjajo? Saj šele sv. Valentin prinese ključke od korenin, mačice pa včasih že o Božiču prikukajo na svet.

Ko je ljubeča božja Družina morala bežati pred krutežem Herodežem, je morala preko velike puščave. Na tej pustinji je raslo samo ostro trnje, samo češminje. Bilo je v zimskem času, vse listje je odpadlo, povsod so bile same bodice. Poti ni bilo. Oslič je stopil, kamor ga je peljal ubogi sv. Jožef.

Marija je zavijala Dete, a češminje, ki nima pameti, ga je večkrat zbodlo v ročice ali nožico. Dete je jokalo, kaj bi ne. Tako velik trn v tako nežno kožico! Grdi češmin! Jezušček je jokal, solzice so padale, iz njih so pognale mačice in božale božje Detece. Pa tega imena takoj še niso imele. Lahko bi jim rekli: božje solzice. Detece samo pa je želelo: »Naj bodo mačice, tako so mehke kot muckove táčice, kadar v njih krempeljčki spé.« Tako so mačice dobile svoje ime. Detece je jokalo, zdaj pa iz máčic dečica dela piščalke, ki pojejo, vriskajo, da božje Detece uspavajo.

Očetova veljavnost

Ko sem hodil drugo leto v šolo, smo dobili nalogo, ki je sevé nisem naredil. Šel sem raje z drugimi dečki na gmajno orehe klatit. Kar nas je prišlo naslednji dan v šolo brez naloge, smo bili zaprti, kajpak. Zato sem zamudil doma obéd.

»Kod si hodil?« me vpraša oče. Hudó je bilo povedati resnico. Toda laž mi je oče tako pristudil, da se nisem mogel zlagati. Še danes jo sovražim.

Mati je postavila predme skodélico postáne jedi, oče pa je segel po klobčiču hodničnega sukánca, odtrgal dolgo nit in mi velel: »Nogo!« Dvignil sem nogo in strahoma čakal, kaj bo. Oče me je otvézel za nogo na nitko in me privezal k jávorovi mizi.

Mladi kapitani

Vladimir bo v zraku jadral
— smeli naš pilot.

Janko kapitan bo morski
in bo vozil brod.

Lipej avto bo šofiral,
kot ne zna ga vsak,

Mirko pa bo strojevodja
in bo vozil vlak.

Pridejo naj dobri časi,
ko bo svet odprt
in ne bo z atomsko bombo
mu grozila smrt!
Med deželami naj zruši
se sovraštva plot,
da bo mladim kapitanom
prosta nova pot!

Hej, to bomo potovali
po deželi vsi
in še dalje v tuje kraje
bomo gledat šli:
čez ravnine, skozi hribe
in čez morsko plan,
na planine in oblake
skozi noč in dan!

»Tako! Sedaj boš pa doma zaprt, da boš vedel, kaj je tvoja dolžnost.«

Pahnil je predme torbico s šolskimi knjigami in odšel z vsemi drugimi iz hiše na travnik nakladat otávo. Hišna in vežna vrata je pustil nalašč odprta na stežaj.

O, ali veste, kaj se pravi tlačiti na vozu seno, otavo v soncu in potem še jahati domov grede na konju? Če ne veste, vas pomilujem, kakor sem — ubogi jetnik — pomiloval tedaj samega sebe. Toda nitke si nisem upal odtrgati. Oče me je otvézel — in po pravici! Tudi pajčevina bi me bila držala.

Franc Sal. Finžgar

Rojaki pišejo

»Oprostite, da vam toliko časa nismo poslali za naročnino. Veste, to se rado pozabi. Pri nas smo zadovoljni z »Našo lučjo« posebno zato, ker prinaša novice od Slovencev iz vse Zpadne Evrope. Otroci berejo, kar je za smeh. Toliko še razumejo, saj doma govorimo slovensko in obiskujejo slovensko sobotno šolo. Pa so vendar težave s slovenskim jezikom v Ameriki.« A. D., Združene države Amerike.

»Smo že precej časa tukaj in Vam malo opišem, kako smo se znašli in kako se imamo. Ko smo letos maja prišli v Toronto v Kanadi, se je mož zaposlil pri slovenski družbi v stavbenem mizarstvu. Je težko priti do svojega poklica in v tovarne, dokler ne znaš angleški. Sedaj oba hodiva v večerno angleško šolo, ki je dvakrat na teden. Zaslužek je kar dober... 2,25 dolarja na uro. Jaz sem z malo hčerko doma, ker je nimam komu oddati. Otroškega vrtca za tako majhne ni, zasebni vrtec pa precej stane. Ženske malo zaslužijo in bi morale ves zaslužek oddati za varovanje otroka... Dolgčas nam ni, ker je tu polno Slovencev. Deset minut od tu je slovenska cerkev. Ob sobotah so razne prireditve in razvedrilo. Tudi Miklavž je obiskal malčke. Slovenske cerkve imajo slovensko letovišče (farmo) z bazenom in oltarjem, ker je poleti dopoldne tam tudi maša. Popoldne se človek odpočije v senci dreves in v velikem bazenu. Knjig in časopisov imamo in tudi trgovine so. Nič ni hudega za začetek, ker je tu vsega, le — tujina je.« Družina P., Kanada.

»Želim še naprej ostati naročnik izseljenskega lista »Naša luč« in prilagam 10 DM za letošnjo naročnino. List mi zelo ugaja, ker je lahko čitljiv, posebno še opis dogodkov iz naših rojstnih krajev, pa tudi med rojaki po svetu. Seveda tudi za božjo besedo je prostora, za katero bi tudi mi morali najti v našem srcu prostora in jo ohraniti.« Š. F., Nemčija.

»Ob svojem 72. letu sedim pri oknu in gledam, kako žalostno je vse: ptice v zraku in rože na vrtu hrepene po toplen soncu in se vesele pomladi. Le otroke vidim, kako veselo se vrtijo okrog zaželenega snega in ga gnetejo, da jim ostane sneženi mož podoben kakemu Trebušniku. Ali njih veselje se kmalu konča in spremeni v žalost. Možiček začne upadati, jih zapuščati in se nazadnje spremeni v nič. To je nekaj hudega, še posebno, če je človeška roka kriva, da se njih delo uniči. Mati mora priti na pomoč, jih tolažiti, češ saj bo še dosti snega... Ubogi stari ljudje se pa stiskajo okrog tople peči in premišlujejo, ali bo že skoraj pomlad, da bi se gredli na soncu in tolažili svojo otožnost. Toda na misel jim hodi tista žalostna pesem: Pomlad že prišla bo, al' tebe več na svet' ne bo, ker te bojo dali v črno zemljo.« — A. Breznikar, Belgija.

»Hudo je pri nas. Spet so prišli slabi ljudje in naščuvali mojo ženo, da je prišla in pobrala ves denar ter še nekaj svojih stvari ter odšla z otrokom. Direktor rudnika mi je svetoval, kako naj naredim, da bi zadevo rešil. Odšel sem v Winnipeg na sodišče, pa nisem mogel glede otroka še nič urediti... Ko so zadnjič prišli k meni

neki Slovenci, je neka žena rekla, da gre po mojo malo, da jo bom videl, ko je moj god. Ko je prišla punčka, je stekla k meni in mi čestitala. Ko sva bila sama v spalnici, je pokleknila in dala roke skupaj: Ljubi atek, vzemi mene in mamó nazaj! Jaz bom pridna in tudi mamí bom rekla, da mora biti dobra. Prišla bom k tebi brž, ko bom prišla iz šole. Tudi zdaj bi prišla k tebi, pa so mi tisti ljudje rekli, da ne smem k tebi, ker me boš pretepel in si nisem upala. Tako, vidite, delajo nekateri ljudje, ki celo vero spreminjajo, če jim kaže. Ženska, ki menja moške in svojo vero kot umazano perilo, ni kaj prida...« R., Kanada.

»Z veseljem ugotavljam, da časopis »Naša luč« ni samo časopis za stalno bivajoče Slovence v inozemstvu, ampak tudi krepka osvežitvev začasno delovno emigracijo, ki je šla v svet za boljšim kruhom. Skratka: je izdatno nadomestilo domovine. K temu pa dodajam, da je vsebina ne le zanimiva, ampak podana v lahki slovenščini brez tujk ali spačenih besed ter človek lahko čita brez zapletanja. Torej nasprotno od tega, kar smo bili vajeni doma, ko moraš čitati spačeno slovenščino, izumetničeno na vse slovanske načine ter vsebinsko zaokroženo v komunističnem diktatu.« F. T., Nemčija.

ODGOVORI UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

R. S. Slavki: Razumemo, da so vam poslani misli ljube. Počezje pa je v njih premalo, da bi objavili.

Sonja, Nemčija: Poslali smo Vašemu bližnjemu izs. duhovniku. Morda bo on lahko kaj povedal prirediteljem. Mi na vprašanje ne vemo odgovora, ker prireditvev v Nemčiji ne prirejamo.

Corrimal, Avstralija: Sprejeli. Hvala.

Izseljevanje in priseljevanje

Ko so pri nas komunisti prišli na oblast, so vztrajno zabavljali čez predvojno Jugoslavijo, češ da ni znala preskrbeti dela za vse svoje prebivalce, temveč so se mnogi morali izseljevati v Francijo, Belgijo, Porurje in čez mejo v Ameriko. Vabili so vse izseljence, naj se vrnejo v domovino, v kateri da je dela več kot dovolj. Nekateri so tej propagandi verjeli in so se res vrnili, toda kmalu so se začeli tolči po čelu. Delo so morda še dobili, toda plačano je bilo slabše, kot so bili navajeni, in povrh še niso mogli dobiti ne stanovanj ne opreme ne mnogih drugih reči.

Komunisti takrat niso imeli pojma o gospodarjenju in so samo neprestano ponavljali na pol prežvečene fraze iz Marksa in Lenina; govorili so kar tjavdan. Vsaka vlada pač zelo lahko ukaže, da morajo biti vsi državljani zaposleni, toda drugo vprašanje je, ali bo od njihovega dela kaj haska. Da bo od dela kaka korist, morajo delavci imeti potrebne stroje in orodje, morajo znati z njimi ravnati in mora biti proizvodnja prav organizirana; skratka: na razpolago morajo biti ljudje, ki znajo tako organizirati, da bodo zaposleni izdelovali tisto, kar oni sami kot potrošniki potrebujejo. Tudi mora biti neko razmerje med naporom, ki ga delavci vlagajo, in tistim, kar za svoje plačilo lahko kupijo. To razmerje pa ni odvisno le od njihove pridnosti, temveč morda v še večji meri od organizacije celotnega gospodarstva in vsakega posameznega podjetja.

Komunisti so mislili, da se oni posebno dobro spoznajo na organizacijo in da prejšnji politiki in gospodarstveniki ne samo niso znali, temveč tudi niso hoteli proizvajati toliko, kolikor bi bilo mogoče, ker so bili „izkoriščevalci“, karkoli naj že to pomeni. Svoje gospodarjenje so začeli z velikim članom: vsakdo je ne samo dobil zaposlitev, ampak je celo moral delati in vsi so se gnali na žive in mrtve (ali pa so jih gnali!). Toda vse to je imelo kaj malo učinka: kljub mnogo večjim naporom kot pred vojno, kljub večji količini strojev in orodja je bila proizvodnja potrošnih dobrin, t. j. hrane, obleke itd., da stanovanj sploh ne omenjamo, leta 1952 za kako četrtno manjša kot pred vojno. To je bilo zato, ker komunisti proizvodnje niso znali organizirati, ker so jih njihova slabo premišljena načela gnala, da so izdelovali napačne stroje in opremo, namreč take, ki niso omogočali najbolj učinkovito proizvodnjo, najboljše razmerje med vloženi napor in izdelkom.

Leta 1952 so se tega zavedeli in začeli spreminjati „sistem“, ki ga še danes neprestano spreminjajo, ker jim nekatera njihova načela (da ne rečemo predsodki) preprečujejo, da bi našli vsaj kolikor

toliko dobro rešitev teh problemov. Začeli so zopet vpeljavati gospodarnostni račun toda precej neodločno, ker bi korenit prehod pomedel z njihovim „sistemom“ in javno pokazal, da so delali napako za napako. Toda ko so začeli hoditi po novi poti, so takoj videli, da je povsod preveč delovne sile, da imajo v tovarnah delavce, s katerimi ne vedo kaj početi in ki samo povečujejo stroške ali, drugače rečeno, zmanjšujejo plače. Kajti če imaš nastavljena dva človeka, da opravita delo, ki bi ga lahko opravil en sam, bosta zaslužila bolj malo. Zaposliti v pravem pomenu besede ni le nastaviti delavca, da počne karkoli, ampak da opravlja koristno delo, ki povečuje proizvodnjo.

Kmalu smo v Jugoslaviji imeli stalno 200.000 registriranih brezposelnih in še govorice, da jih je po podjetjih še 200.000, s katerimi ne vedo kaj početi. Komunisti niso nikdar upali resno načeti tega vprašanja, ker bi bilo 400.000 brezposelnih za državo, ki je takrat imela le nekaj čez 2 milijona ljudi izven poljedelstva, malo preveč. Industrijska brezposelnost bi bila okoli 20 odstotkov, čeprav se komunisti neprestano škandalizirajo nad okoli 5 odstotkov brezposelnimi v ZDA. To število brezposelnih pri nas so sami zakrivili vsaj delno tudi s tem, da so ljudi naravnost s silo gonili s kmetij, ker so sami verjeli, da jim bodo njihova načela pomagala, da bo manj kmetov pridelalo več hrane. Seveda tudi iz te moke ni bilo kruha.

Tistih 200.000 ali še več delavcev, ki so jih po tovarnah imeli iz socialnih ozirov, ne pa iz gospodarskih razlogov, je bilo še dodaten kamen, ki je industriji preprečeval, da bi prišla kam naprej. Bilo je teh kamnov seveda cela vrsta, a ne moremo o njih razpravljati v tem sestavku. Leta 1962 so se komunisti spet zatekli k reformi, toda spet so se ustavili, ker si niso upali odpustiti odvišne delovne sile. Končno so se leta 1965 domislili, da bo najboljše, če tem ljudem dovolijo, da gredo na delo v tujino, oziroma da dovolijo tistim, ki pač hočejo v tujino, da bodo na njihova mesta prišli ostali, ki doslej niso bili pravilno zaposleni.

V danih razmerah je bila to najboljša rešitev, samo pozabiti ne smemo, da so „dane razmere“

»Upam, da boste zadovoljni z menoj,« reče novi uslužbenec svojemu predpostavljenu. »Delam za tri.«

»O, to me pa veseli!«

»Da — delam zase, za mojo ženo in otroka.«

»Kakšne koristi imamo od sonca,« vpraša učitelj.

»Sploh nobene,« trdi mali Srečko. »Ponoči ne sije, podnevi je pa itak svetlo.«

zakrivilo komunisti sami s svojo dosedanjo gospodarsko politiko. Še celo danes bi bilo mnogo manj ljudem treba oditi v tujino, če bi komunisti res dovolili privatno podjetnost, t. j. če bi dovolili sposobnim ljudem, da osnujejo svoja podjetja, v katerih bi izdelovali, kar ljudje potrebujejo, ne pa da gradé iz političnih razlogov razne tovarne, ki proizvajajo pretežno stroje.

Tako je torej poleti 1965 prišlo v zahodno Evropo cela vrsta ljudi na delo iz Jugoslavije. Morda to ni velika nesreča, ker bodo ti ljudje v Nemčiji in na švedskem ter drugod videli, kako se gospodarstvo zares vodi. Tu ga vodijo ljudje, ki res znajo celo došleke iz tujine tako zaposliti, da povečajo celotno proizvodnjo, ne pa le zato, da bi bili nekako „zaposleni“. Nesreča bi iz tega lahko postala le, če se večina teh izseljencev (med katerimi so mnogi najsposobnejši) ne bi vrnila domov ali če jim komunisti s svojim „gospodarjenjem“, ko se vrnejo, preprečili, da uporabijo, kar so se naučili v tujini.

Za komuniste je seveda to odhajanje na delo z njihovim pristankom hud udarec, saj to dokazuje, da „kapitalistična“ gospodarstva delujejo precej bolje kot njihovo. Bojijo se tudi, da bi bili izseljenci izpostavljeni demokratičnim vplivom. Iz teh razlogov je Tito pred kratkim govoril o tem, da bodo nekateri odšli na delo v Sovjetsko zvezo in druge komunistične dežele. To je seveda nesmisel, ker imajo tam tako in tako še večjo prikrito brezposelnost kot v Jugoslaviji.

V tej zvezi je treba omeniti, da se iz Slovenije nekateri izseljujejo v zahodne države, medtem ko se v Slovenijo priseljujejo iz drugih krajev Jugoslavije. To le potrjuje, da je Slovenija precej bogatejša kot ostali predeli. V Slovenijo namreč hodijo od drugod opravljat posle, ki jih Slovencem ni treba več samim opravljati. Iz istega razloga

se je n. pr. v švico priselilo 800.000 Italijanov, medtem ko nekateri švicarji odhajajo v ZDA, ker tam s svojimi kvalifikacijami dobivajo boljše plače. Seveda to priseljevanje tako v švici kot v Jugoslaviji povzroča socialna in narodno-politična vprašanja. Toda komur to ni všeč, mora najprej najti švicarje ali Slovence, ki bodo pripravljene za isto plačilo opravljati dela, ki jih sedaj opravljajo priseljenci.

— Is.

Nekaj veselih

Filozof: »Povej mi, kaj kdo čita, pa ti povem kaj je dotični.«

Prijatelj: »Vedno ne boš zadel. Tu imamo n. pr. mojo ženo, katera vedno bere kuharsko knjigo.«

Filozof: »No, in?«

Prijatelj: »Pa ni kuharica.«

*

Turista sta dobila s težavo sobo za prenočišče. Spravila sta se trudna kmalu k počitku, pa umiriti se in zaspati kar nista mogla. Prvemu se je zdelo preveč vroče, šel je in odprl okno. Drugega je nasprotno kar nekam zeblo, zato je okno zaprl.

Tako sta izmenoma delala skozi vso noč, zjutraj pa sta iznenadena oba ugotovila, da okno ni imelo sploh — nobenih šip!

*

»Povej no, Berta, kako si se seznanila s svojim drugim možem!«

»Veš to je bilo prav romantično. S prvim možem sva šla na sprehod. Ko se je moj drugi mož pripeljal za nama z avtom ter ga povozil. To je bil začetek najinega prijateljstva.«

Mali oglasi

cenik oglasov: Vsaka beseda 1 avstr. šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali protivrednost). Uredništvo z objavo oglasa ne prevzema **nobene odgovornosti** glede vsebine oglasa kakor tudi ne glede oglaševalcev, ker jih ne pozna.

Naslov oglaševalca posreduje uredništvo le tistemu, ki v pismu **priloži kaj za odgovor** (ali mednarodni kupon za odgovor ali denar ali znamko). Pisem za osebe, ki

oglašajo, uredništvo ne sprejema. Uredništvo **posreduje le naslov** oglaševalca.

Uradni tolmač v Franciji Janko Jankovič, 17 rue de Belgrade, Tucquegnieux (Mthe & Mlle), prevaja listine, ureja pokojninske zadeve in piše prošnje.

Prevajalska služba v Nemčiji! Hitro in točno prevaja vse vrste dokumentov in listin iz slovenščine in srbohrvaščine v nemščino in

obratno dipl. filolog Joseph **Arch**, 8000 München, Lauringerstraße 42. Pišite mu!

Obveščam rojake v tujini, da imamo trgovino in eksport za sledeče: Električne in foto-aparate, šivalne in pletilne stroje, kmetijske in vse ostale stroje za produkcijo in vse vrste tekstila. — Pošiljamo v domovino in v vse države s popustom. — »JODE«, München, 2, Marsstraße 15. — Podružnica: Stuttgart, Wagnerstraße 37.

Slovenski duhovniki in uradi:

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S.W. 9., England (Telef. RELiance 6655; izg. Rilájens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, 8010 Graz, Austria. — P. Jože Podgornik, Canisiusgasse 16, 1090 Wien IX., Austria. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau, Austria.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique (Telef. 04/233910). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Belgique, (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Telefon 636-80-68). — Ciril Lavrič in p. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalar, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz, France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, 57 Merlebach, France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, 05 Nice, France.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma, Italia.

NEMČIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, W. Deutschland (Tel. 62676). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstrasse 36, W. Deutschland. (Tel. 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52, W. Deutschland (Tel. 47-9-44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I, W. Deutschland (Tel. 72278). — Dr. Janez Zdešar, Schubertstr. 2/I, 8 München 15, W. Deutschland (Tel. 536453). — Franc Šeškar, Zieblandstrasse 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Erik Dahlbergsgatan 28, Malmö, Sweden (Tel. 040/119 656).

Še vedno lahko dobite:

pri upravi »Naše luči« lep **zemljevid slovenskih krajev** (2 F, 20 bfr, 10 šil., 2 DM, 3 šv. kr., 400 lir.)

knjigo **»Hitro znati francosko«** (5 fran. fr., 50 bfr., 25 šil.)

brošuro **»Cour de la langue slovène«** (15 leçons) (10 šil., 2 F, 20 bfr.)

Podjetje Export-Import Vipavc sporoča cenjenim odjemalcem spremembo svojega naslova

Nudi vam priložnost, da si nabavite **razne proizvode** svetovno znanih nemških tovarn po izredno ugodnih **konkurenčnih** izvoznih cenah:

Gospodinski stroji vseh vrst · radio-aparati, televizorji in magnetofoni · električni šivalni stroji · ročni pletilni aparati · stroji za predelavo lesa · fotografski in kino-aparati · lahki traktorji, dieselski holder do 27 PS, primeren za teren v Sloveniji · motorne kosilnice „Irus“ z napravami za žetev, škropljenje, črpanje, namakanje, žaganje in podobna dela · nahrbtnne motorne vinogradniške škroplilnice in drugi kmetijski stroji.

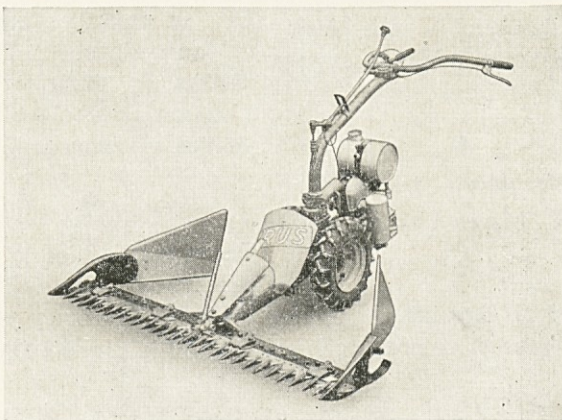
Zahtevajte naše ponudbe in pojasnila!

Odgovarjamo takoj v slovensčini. Pošiljke odpremljamo po želji tudi takoj v domovino na zaželeno naslove.

Naš novi naslov:

Export-Import

Jožef Vipavc

„Irus“ kosilnica model ER 7 PS

7 STUTTGART O., Stöckachstraße 20, Deutschland - Germany - Nemčija, Telefon 43 69 41

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta).

3. številka — letnik 15
Marec 1966

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredni-

štvo prejeti vsaj do 7. v mesecu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vse v Celovcu.

Naročnina za list je za vse leto 40 šilingov ali protivrednost: 80 bfr, 8 F, 6,8 švic. fr., 5,50 h. gld, 6,2 DM, 1000

lir, 12 angl. šil., 10 norv. kron, 8 švedskih kron, 10 danskih kron, 2 amer. dolarja, 1 avstralski dolar. — List lahko naročiš pri bližnjem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata naslednji naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec, 9020 Klagenfurt, Austria.

Printed in Austria

Veselo Veliko noč Vam želi

trgovsko podjetje

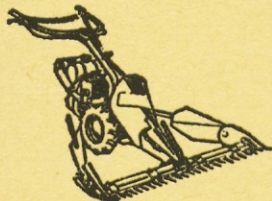
Export — Import

JOSEF VIPAVC

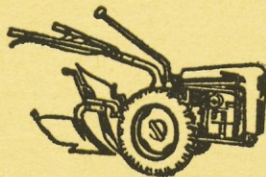
7 STUTTGART-O., Stöckachstraße 20
NEMČIJA (W.-GERMANY)

Vsem rojakom nudi priložnost, da na zelo enostaven in ugoden način omogočijo svojim prijateljem v domovini in širom po svetu nabavo vseh vrst tehničnih potrebščin in strojev svetovnoznanih in uglednih tvrdk po izredno ugodnih in konkurenčnih cenah, katere so znatno nižje od domačih:

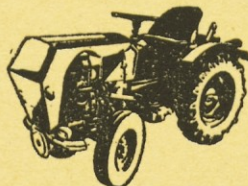
kosilnica
model ER
7 KS

enoosni traktor
U 1200
Diesel 8 KS

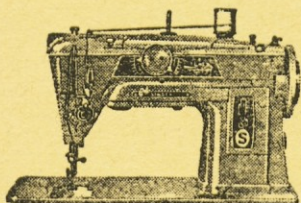
traktor
Diesel A 12
10 KS

kmečki mlin
od 7 do
10 KS

pralne stroje in hladilnike raznih znamk ● radioaparate ● televizorje in magnetofone ● električne živalne in pletilne stroje SINGER ● foto- in kinokamere ● lesnoobdelovalne stroje ● motorne žage Stihl-Contra ● betonske mešalce ● ter razne druge gradbene in industrijske naprave ● kmetijske stroje znamke IRUS ● ročne motorne kosilnice ● traktorje z vsemi potrebnimi priključki in motorne škropilnice itd.

SINGER

Zig-zag Tip 337

Polavtomat Tip 338

Polnoavtomat Tip 611

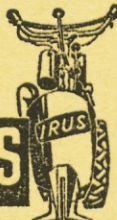
Motormäher

mit wartungsfreiem Ölbad-Mähausleger

Mähen
Fräsen
Häufeln

Ziehen
Pflügen
Spritzen

IRUS

einige neuwert. Gebrauchsmasch. m. Garantie abzugeben

Izkoristite ugodno priložnost in zahtevajte naše ponudbe! Odgovarjamo takoj v slovenščini. — Pošiljke odpremljamo zelo hitro in na zaželene naslove.

